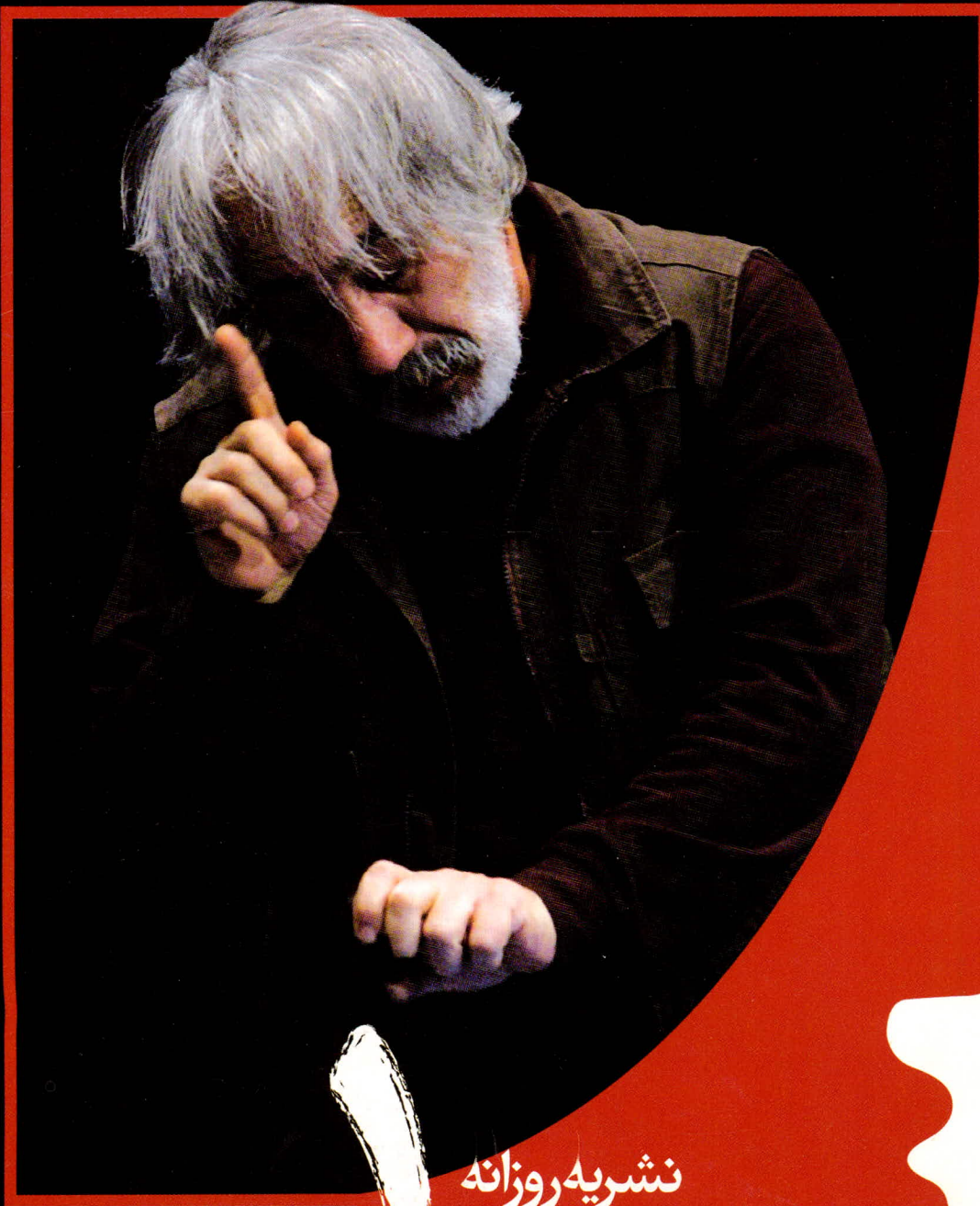

تئاتر ۲۵

نشریه روزانه

بیست و پنجمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر

۱۸ الی ۲۷ دی ماه ۱۳۸۵

جدول نمایش های صحنه ای

خانه هنرمندان	تماشایخانه مهر	تالار مهر	تالار مولوی	مجموعه تئاتر شهر					تالار وحدت	مکان / ساعت		
				تالار نو	تالار قشقایی	تالار سایه	تالار چهارسو	تالار اصلی				
هنرمندان ایران	تماشایخانه مهر حوزه هنری ۱۸	تالار مهر ۱۸	تالار مولوی ۱۵	تالار نو ۱۶/۳۰-۱۹	تالار قشقایی ۱۷-۱۹/۳۰	تالار سایه ۱۷/۳۰-۲۰	تالار چهارسو ۱۸-۲۰/۳۰	تالار اصلی ۱۸/۳۰	تالار وحدت ۱۹/۳۰	شنبه دوشنبه ۱۸ دی		
	انتظار در کافه پارک کنه: سیدمیان، زینب زینب کنه: زینب زینب سیدمیان، زینب زینب ۲۵	یک دختر تک سوز کنه: محمد رضا کوهستانی کنه: احمد سلیمانی سیدمیان، زینب زینب ۲۵	کانون و قیام کاستلین کنه: حبیب الله کنه: آرش دادگر ۲۵	مركز سياه سوراخ ... کنه: جواد صافق پوشتر ۲۵	مرگ و شاعر کنه: نغمه شمش کنه: کوروش مرادی ۲۵	سياه چال کنه: آرین محمدی سیدمیان ۲۵	موهای بلوند کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	سه تانه سوه تان و موسک کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	نوا ایسرا امیر کنه: آرین محمدی کنه: سهراب سلیمی ۱۸-۲۰/۳۰	رستم و سهراب کنه: رسول بختیار کنه: رسول بختیار ۱۸-۲۰/۳۰	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۱۸ دی
	السون سید جوجه کنه: نغمه شمش کنه: اسیر پیر علی سیدمیان، زینب زینب ۲۵	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۱ دی
	مجال هم ممکن است کنه: وگه اسیر علی سیدمیان، زینب زینب ۲۵	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۲ دی
	مجال هم ممکن است کنه: وگه اسیر علی سیدمیان، زینب زینب ۲۵	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۳ دی
	تلخ بازی قهر در عترب کنه: نغمه شمش کنه: بلوک مهری اصفهان ۱۰۰	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۴ دی
	تلخ بازی قهر در عترب کنه: نغمه شمش کنه: بلوک مهری اصفهان ۱۰۰	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۵ دی
	تلخ بازی قهر در عترب کنه: نغمه شمش کنه: بلوک مهری اصفهان ۱۰۰	اسب جاوونی کنه: پارسا اسفهان کنه: ایرنا در اگان اصفهان ۲۵	جلیوس سوز کنه: سیدمیان اسفهان کنه: سیدمیان اسفهان ۲۵	امشب دیگر مهرهای پیشم ای لبک می زیند کنه: سیدمیان اسفهان کنه: زری اباد ۲۵	عروسی خین کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	وهم سرخ کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دداوس و ایاکروس کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	دینار کنه: فانی باقری کنه: فریدون گویلی اصفهان ۲۵	تبع و ماه کنه: وگه اسیر علی اصفهان ۲۵	مرد نیک کنه: هادی جوری کنه: اسیر دراکم ۲۵	پائین گذر سقاخانه کنه: آگر زادی کنه: هادی فرزنان اصفهان ۲۰/۳۰	شنبه دوشنبه ۲۶ دی

مراسم اختتامیه / ساعت ۱۸/۳۰ / تالار وحدت

تالار وحدت: خیابان حافظ، خیابان استاد شهید رجایی، تلفن: ۶۶۷۰۵۱۰۱-۷
 مجموعه تئاتر شهر: چهارراه ولی عصر، جنب پارک دانشجو - تلفن: ۶۶۴۰۰۵۵
 تالار مهر: خیابان متفکران، خیابان جوشی، استاد محمود زوروشی، تلفن: ۶۶۴۰۰۶۴۰
 تالار مولوی: میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر، تلفن: ۶۶۴۱۸۵۰
 تالار مهر: خیابان حافظ، پستی خیابان سیمه، حوزه هنری - تلفن: ۸۸۸۰۴۰۷۱
 www.theater.ir   dao@nedd.net

تولیدات ۸۵ تهران
 ● مستقیم جنسواره های تئاتر مناطق
 ● ویژه سال پانجم اعظم (هی)
 ● بین الملل
 * جنسواره خندواره ها
 Δ کودک و نوجوان

پیدا و پیدمیرین
 جستجو پیدمیرین الملک
تئاتر چهر
 تهران، ۱۸ تا ۲۷ دی ماه، ۱۳۸۵

Dramatic Arts Center
 تئاتر شهر

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر

بسم‌الله الرحمن الرحیم
به نام آفریننده و ستایشگر زیبایی‌ها

اکنون که به بیست و پنجمین سالگرد تولد جشنواره‌ی تئاتر فجر رسیدیم، برای بیست و پنجمین بار و به خاطر آینده‌ی بسیار طولانی‌تر و پر بارتر، می‌اندیشیم که در این عرصه چه سرمایه‌هایی داریم و از هنر انسان ساز تئاتر، چه می‌خواهیم.

جهان امروز، غرق تغییرات بی‌پایان است، تغییراتی که گستره‌ی وسیع از علم، اقتصاد، فرهنگ و ادب را در بر می‌گیرد. در چنین فضایی، هنرمند معاصر، هر لحظه دوباره تعریف می‌شود. قضاوت‌ها و خواسته‌هایش تغییر می‌یابد و سخت‌تر و عجیب‌تر آن که مخاطبش نیز تغییر می‌کند. گاه پیش‌بینی‌ها و تئوری‌ها در این فضای پرتلاطم، به مجهولات ما پاسخ نمی‌دهند.

شاید در شرایط کنونی، بازنگری و تحول در مفاهیم بنیادین تئاتر، علاج گره‌های موجود به نظر برسد، اما آنچه بیش و پیش از هر چیز می‌تواند راهگشا باشد، توسل به مفاهیم گسترده‌تر است. بگذارید بگوییم کشف «من» خویش، کشف ریشه‌های فرهنگی خودمان، کشف هویت، کشف ارزش‌های واسپته به دین مبین‌مان، کشف ویژگی‌های شکفت و غنی مستتر در متن و بطن جامعه و نبض پویای ایران اسلامی، اینهاست که می‌تواند جانی تازه در کالبد تئاتر ما بدمد و گستره‌ی معنایی و نشانه‌ساختی آن را بسی از وضعیت موجود، ببرد.

به راستی آیامی‌توان تاثیر تئاتر را در بنیادهای اجتماعی نادیده گرفت؟ آیا تئاتر را در فرهنگسازي و آیین پروری، می‌توان فراموش کرد؟ چنین چشم‌فروستنی بسیار ناگوار و در حکم بریدن از اصالت‌های خویش و وانهادن یک شیوه‌ی بیان بسیار نیرومند هنری است. مهم این است که هر لحظه به یاد بیاییم و از خود بپرسیم که این هنر جذاب و درخشان، از انسان مسلمان ایرانی در متن یک نظام اجتماعی فرهنگ محور و دین بنیاد، چه می‌خواهد. هنر تئاتر قدرت وسیع و بی‌مانندی دارد. این قدرت در همه‌ی حوزه‌ها قابل اثبات و شناخت و بررسی است. شاید همین وسعت توانایی‌های هنر تئاتر است که آن را آسیب‌پذیر هم می‌سازد؛ اینجاست که پای تعهد هنرمند با آرمان‌ها و اصالت‌هایش در میان می‌آید. اینجاست که هنرمند به کسوت نگاهبان درمندی درمی‌آید که باید تئاتر را در برابر کهنگی، بردگی، وانهادگی، بی‌هویتی، انفعال و تظاهرات کارناوالی، پاس دارد و مراقبت کند. در چنین فضایی، تولد نسل و نهضت تابناکی را در تئاتر، شاهد خواهیم بود.

آیا بیست و پنجمین تولد جشنواره‌ی بین‌المللی و وزین تئاتر فجر زمان مناسبی برای مرور این اندیشه‌های ریشه‌دار و بخشیدن طراوت به حافظه زنگار گرفته‌ی جوامع جهانی، در برخورد با واقعیت پر قدرت تئاتر ایران نیست؟

زمان، زمان فشردن دستان گرم و پر تعهد هنرمندان عاشق ایران اسلامی است که دست در دست هم به بهانه‌ی «تئاتر فجر» به «فجر تئاتر». برسیم. امید که با یاری عشاق این هنر ناب، چنین شود.

محمدحسین صفارهرندی

تئاتر ۲۵

نشریه روزانه

بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

۱۸ الی ۲۷ دی ماه ۱۳۸۵

شماره اول

مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مدیر مسئول: سعید کشن فلاح

سردبیر: بابک فرجی

مدیر اجرایی: هادی جاودانی

مدیر هماهنگی: نویددهقان

گرافیک: امیر انوش

ویراستار: مشهود محسنیان

تحریریه: جمال جعفری آثار، فروغ سجادی، مهدی نصیری، مهرداد ابوالقاسمی، سما بابایی، آمن خادمی

آی‌سان نوروزی، آزاده صالحی، مژگان فرازی، اصغر نوری و محمودرضا رحیمی

مترجم: آزاده فرامرزی‌ها

دبیر عکس: ابراهیم حسینی

و با تشکر از سایت ایران تئاتر و روابط عمومی تئاتر شهر

عکس روی جلد: نمایش «نوا‌ی اسرارآمیز» عکس از: ابراهیم حسینی

نمونه‌خوان: پریسا محمدی

حروفچینی: فاطمه عبدالعلی‌پور، فریبرز نجاری و با همکاری: نیلوفر پازوکی

با تشکر از: مهرداد رایانی‌مخصوص، حسین راضی، جلال تنگی، پریسا مقتدی و بهرام شادانفر

تهران، خیابان حافظ، خیابان استاد شهریار، تالار وحدت، اداره کل هنرهای نمایشی

کد پستی: ۱۱۳۳۹۱۴۹۳۴

تلفن: ۶۶۷۱۰۷۰۲

فکس: ۶۶۷۴۷۴۱۹

نمایش‌ها داوری می‌شوند

هیأت داوران انجام نمایش برای داوری نمایش‌های تهران و شهرستان معرفی شدند. بنا به اقدام انجمن نمایش، اکبر زنجانیپور، فرهاد مهندس‌پور، فریدون علیاری، پیروز ارجمند و مجید سرسنگی داوری این دو بخش را برعهده دارند. این پنج داور ارزنده کشور در پایان برگزاری جشنواره، برگزیدگانی را در زمینه‌ی بازیگری، کارگردانی، موسیقی، طراحی صحنه و نمایشنامه‌نویسی اعلام خواهند کرد. لازم به ذکر است، نمایش‌های کودک، بین‌الملل و بخش جشنواره‌ی جشنواره‌ها داوری نخواهند شد.

کارگاه‌های رایگان برای همه‌ی علاقمندان

کارگاه‌های آموزشی بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر به صورت رایگان، همه‌روزه، برگزار می‌شود. علاقمندانی که در روزهای قبل از جشنواره برای حضور در این کلاس‌های آموزشی ثبت‌نام کرده‌اند، توسط اساتید خارجی از کشورهای آمریکا، انگلیس، آلمان، روسیه، هلند، یونان و لهستان مورد آموزش قرار می‌گیرند. محل برپایی این کارگاه‌های آموزشی، دانشگاه تهران، کارگاه تجربه و تالار بتهوون خانه‌ی هنرمندان ایران و موضوعات آن درباره‌ی مبانی و مفاهیم تئاتر است.

تماشاخانه‌ی مهر، میزبان جدید جشنواره‌ی تئاتر فجر

تماشاخانه‌ی مهر نیز امسال یکی از سالن‌های میزبان بخش جشنواره‌ی جشنواره‌های بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر است. این تماشاخانه که در حوزه‌ی هنری تهران در خیابان سمیه واقع است، در ایام جشنواره، پذیرای اجراهای برگزیده‌ی جشنواره‌های مختلف تئاتر، مانند، بانوان، دانشگاهی، ماه، آیین‌های عاشورایی و ... است. «انتظار در کافه پارکر» منتخب یازدهمین جشنواره‌ی نمایش عروسکی تهران - مبارک، «افسون معبد سوخته» منتخب پنجمین جشنواره‌ی تئاتر بانوان، «محال هم ممکن است» منتخب دومین همایش سراسری آیین‌های عاشورایی، «تلخ‌بازی قمر درعقرب» منتخب نهمین جشنواره‌ی تئاتر دانشگاهی ایران، «نامدار» منتخب نهمین جشنواره‌های تئاتر بسیج، «زنپور مرده» منتخب ششمین جشنواره‌ی تئاتر میثاق (ارتش) و «چله‌نشین عشق» منتخب سومین جشنواره‌ی تئاتر ماه، اجراهای تماشاخانه مهر در ایام جشنواره است.

یک پوزش

جشنواره، همیشه دغدغه‌ها و آشفتگی‌های خود را دارد، در این میان اشتباهات چاپی در برنامه و

اخبار

تعزیه در تئاتر شهر

فضای باز مجموعه‌ی تئاتر شهر که مدتی است، هر روز بعدازظهر، میزبان اجرای نمایش سنتی تعزیه است، در ایام برگزاری بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر، علاوه بر میزبانی نمایش‌های خیابانی این جشنواره، میزبان تعزیه نیز خواهد بود. تعزیه در خیمه‌گاه این مجموعه، اجرا می‌شود. نمایش آیینی، سنتی تعزیه هر ساله یکی از بخش‌های پر تماشاگر جشنواره‌ی تئاتر فجر است و استقبال از این بخش به‌خصوص از سوی میهمانان خارجی قابل توجه است.

سمینار بین‌المللی نمایش ودین

خانه‌ی هنرمندان ایران در روزهای گذشته (۱۶ و ۱۷ دی) میزبان برگزاری سمینار بین‌المللی نمایش ودین شد. این سمینار با حضور میهمانان داخلی و خارجی در روزهای شنبه و یکشنبه قبل از شروع جشنواره‌ی تئاتر فجر، برگزار شد.

دکتر «کریستوفر اینس» از کانادا، دکتر «سم-ولز» و دکتر «کلاوس هوفمان»، دکتر «هانس تی‌یس‌لمان» و «دیتر کومل» از آلمان، دکتر «پیتر چلکوفسکی» و دکتر «تری برنزد» از آمریکا، دکتر «راوی چاترودی» از هند و دکتر «بت پیسی» از آفریقای جنوبی از شرکت‌کنندگان بخش خارجی این سمینار بودند که درباره‌ی ارتباط نمایش ودین، مقالات خود را ارائه کردند. فرهاد مهندس‌پور، رحمت امینی، دکتر محمدرضا خاکی، جهانشیر یاراحمدی، ابوالفضل حری، فرح یگانه، دکتر مجید سرسنگی، سید حسین فدایی حسین، محمدعلی خبری، فهیمه سیاحیان، دکتر مصطفی مختاباد و حسن بیانلو نیز سخنرانان بخش داخلی این سمینار بودند. لازم به ذکر است دکتر «مجید سرسنگی» دبیری این سمینار را برعهده داشت.

«سیاه‌چال» به جای «موهای بلوند»

نمایش «موهای بلوند» به نویسندگی و کارگردانی «اصغر خلیلی» از اصفهان که طبق برنامه، قرار بود در دومین روز بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر در تالار قشقایی تئاتر شهر اجرا شود، به دلیل مشکلات گروه اصفهان، به روز سوم، منتقل شد و نمایش «سیاه‌چال» به نویسندگی و کارگردانی «آرش محمدی» از سنجند، جایگزین آن شد. «موهای بلوند» در روز چهارشنبه، ۲۰ دی، سومین روز جشنواره، در دو سانس ۱۷/۳۰ و ۲۰ در تالار سایه‌ی تئاتر شهر روی صحنه می‌رود.

جدول اجراها یک اتفاق همیشگی و به نوعی نمک جشنواره است که به خاطر عجله در انجام امور و کارها اتفاق می‌افتد.

امسال هم اسم کوچک یکی از کارگردانان عزیز در جدول اجراها، اشتباه چاپ شده است. نویسنده‌ی نمایش «امشب دیگر مهره‌های پشتم نی‌لبک می‌زنند» «حمیدرضا نعیمی» است، اما به اشتباه در جدول اجراها «حمیدرضا آذرنگ» چاپ شده است که از این بابت پوزش می‌خواهیم.

«عشقه» فقط یک بار اجرا می‌شود

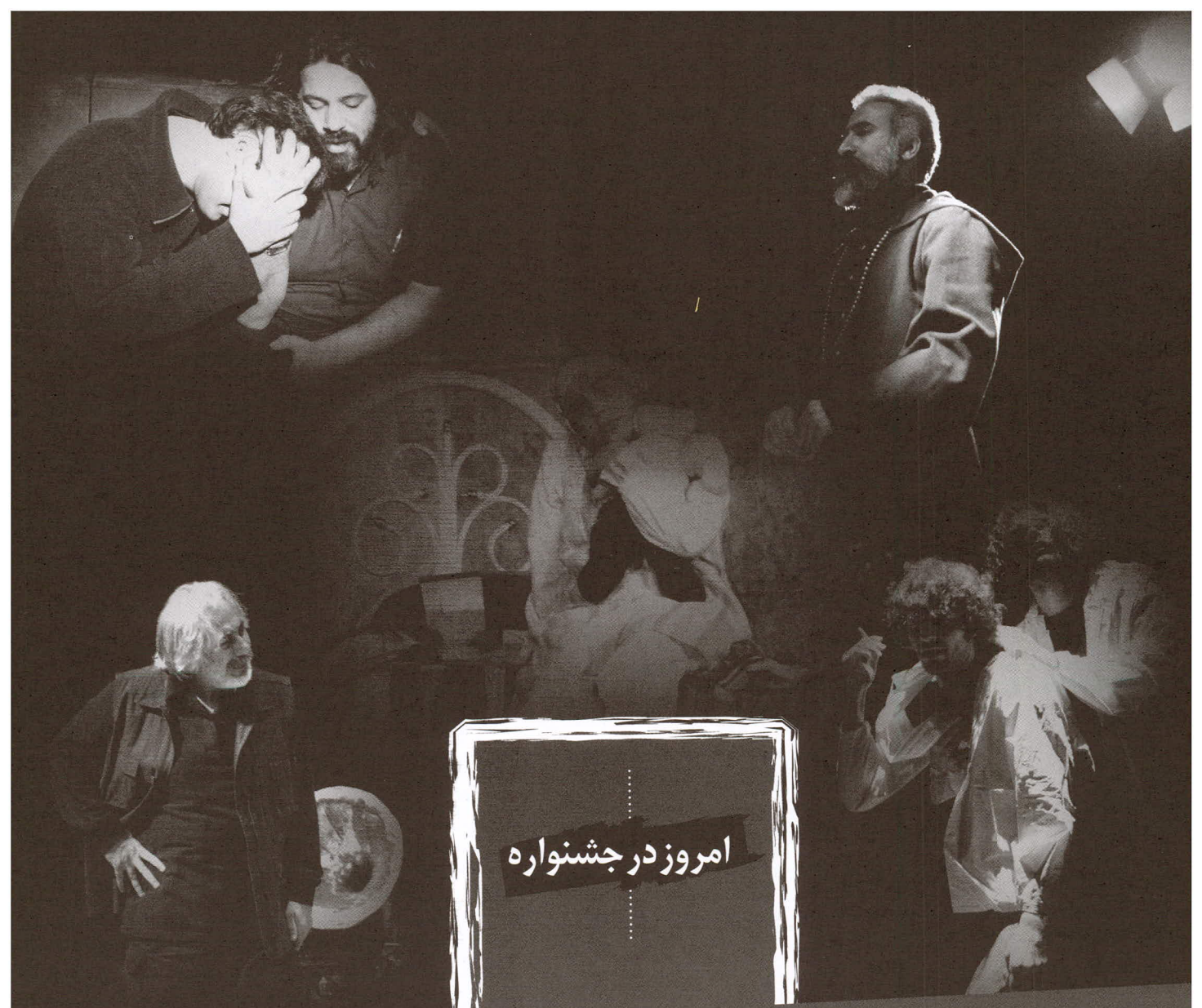
نمایش «عشقه» به نویسندگی «محمد رحمانیان» و کارگردانی «حبیب رضایی و محمد رحمانیان» ویژه‌ی سال پیامبر اعظم (ص) تولید شده است و اولین اجرای خود را در آخرین روز جشنواره، ساعت ۲۰/۳۰ روی صحنه خواهد برد و پس از جشنواره، اجرای عمومی خود را دنبال خواهد کرد. طبق برنامه‌ی بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر، این نمایش در یک سانس و ساعت ۲۰/۳۰ روز سه‌شنبه، آخرین روز جشنواره اجرا خواهد شد.

تغییر در برنامه‌ی اجراهای خیابانی

نمایش خیابانی «کافیه چشمتو یک لحظه» به کارگردانی «مهدی حبیبی» از ملایر به جای نمایش «گل» به کارگردانی «یاسر خاسب» از گرگان در ۴ روز اول جشنواره اجرا می‌شود.

این تغییر به خاطر مشکلی است که برای یکی از بازیگران نمایش «کافیه چشمتو یک لحظه» پیش آمده است. نمایش «گل» نیز جایگزین اجرای نمایش «کافیه چشمتو یک لحظه» در ۴ روز پایانی بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شده است.

امروز در جشنواره

۸ نمایش در بخش صحنه‌ای و ۸ نمایش در بخش بیابانی اولین روز بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر روی صحنه می‌رود.

«رستم و سهراب» به نویسندگی و کارگردانی «رسول جفیان» ساعت ۱۸/۳۰ در تالار اصلی مجموعه‌ی تئاتر پهر به مدت ۱۰۵ دقیقه روی صحنه می‌رود. این نمایش بخش تولیدات ۸۵ تهران اجرا می‌شود.

«نوی اسرار آمیز» یکی از آثار برجسته‌ی «اریک امانوئل میت» است که به کارگردانی «سهراب سلیمی» ساعت ۱۷/۰ به مدت ۱۰۰ دقیقه در تالار چهارسوی تئاتر شهر چرامی‌شود.

تالار سایه نیز در اولین روز جشنواره، میزبان نمایشی از ابدان است. «تقدیم به پدر و پسر...» به نویسندگی و کارگردانی «عبدالرضا تامری» به مدت ۵۵ دقیقه در دو بانس ۱۷/۳۰ و ۲۰ به صحنه خواهد رفت. این نمایش بهرستانی در بخش منتخبان جشنواره‌های تئاتر مناطق چرامی‌شود.

«مرگ و شاعر» اثر «نغمه ثمنی» به کارگردانی کیومرث مرادی» نیز در ساعت‌های ۱۷ و ۱۹/۳۰ به مدت ۷۵ دقیقه در تالار سایه اجرا می‌شود. این نمایش نیز تولیدات سال ۸۵ است.

«مرگزار سیاه سرخ...» به نویسندگی و کارگردانی «جواد صداقت» از بوشهر یکی دیگر از نمایش‌های منتخب جشنواره‌ی تئاتر مناطق است که به مدت ۵۰ دقیقه در دو نوبت ۱۶/۳۰ و ۱۹ در تالار نوی تئاتر شهر اجرا می‌شود.

تالار مولوی و هنر نیز از دیگر تالارهای نمایشی بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر هستند که در اولین روز، تالار مولوی میزبان «کالون و قیام کاستلیون» به نویسندگی «حمیدرضا نعیمی» و کارگردانی «آرش دادگر» در ساعت ۱۵ است. این نمایش که یکی از تولیدات سال ۸۵ است به مدت ۸۵ دقیقه روی صحنه می‌رود. تالار هنر نیز میزبان اجراهای تئاتر کودک و نوجوان است. «یک دختر، یک سرباز» به نویسندگی «محمدرضا کوهستانی» و کارگردانی «احمد سلیمانی» منتخب سیزدهمین جشنواره‌ی تئاتر کودک و نوجوان از شهرستان قم است که در بخش جشنواره‌ی جشنواره‌ها به مدت ۵۰ دقیقه روی صحنه می‌رود. ساعت اجرای این نمایش ۱۸ است.

«انتظار در کافه پارکر» یک اجرای عروسکی به کارگردانی مشترک «مرتضی سعیدیان» و «سعید زینالی» است. این نمایشنامه اثر «آرتور میلر» منتخب یازدهمین جشنواره‌ی نمایش عروسکی، تهران (مبارک) است که به مدت ۲۵ دقیقه در تماشاخانه‌ی مهر حوزه‌ی هنری روی

صحنه می‌رود.

«انتظار در کافه پارکر» که میهمان بخش جشنواره‌ی بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر است، ساعت ۱۸ اجرا می‌شود.

تالار وحدت در اولین روز جشنواره، میزبان هیچ نمایشی نخواهد بود و بخش بین‌الملل نیز در دو روز اول جشنواره، اجرایی نخواهد داشت.

بخش خیابانی

اجراهای خیابانی اولین روز بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر به صورت یک اجرای کلی از همه‌ی نمایش‌های خیابانی جشنواره: «آخرین راه»، «به علاوه جمع»، «رهگذر»، «مردی که زیاد می‌دانست»، «یکی بود، یکی نبود»، «بمب خنده»، «یک پرده شب»، «آتوهای زندگی»، «استخدام»، «اینجا آدمو بد می‌شورن»، «خداحافظ زمین»، «مرده‌ها حرف می‌زنند»، «مردانی که میدل به سگ شدند»، «شوشی»، «مهریه ۱۳۶۷ سکه‌ای»، «داشتن و نداشتن»، «شیلون کشی» و «کوچ امیر» خواهد بود.

ساعت آغاز این اجراها ۱۵/۳۰ است و با حضور همه‌ی گروه‌های خیابانی تهرانی و شهرستانی در محوطه‌ی باز تئاتر شهر آغاز می‌شود.

گفت و گو با دکتر محمد حسین ایمانی خوشخو
معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

باید بر اساس

فرهنگ و اعتقادات مردم کار کنیم

فروغ سجادی

کدام از جشنواره‌های معتبر دنیا شاهد این شکل کار نبوده‌ام. آثاری که انتخاب می‌شود الگوها را تعیین می‌کند و ملاک حرکت‌های بعدی می‌شود. این حرکتی که اکنون در تئاتر ایران ایجاد شده به نظر من یک حرکت اصولی است و باید ادامه پیدا کند.

منظور تان تمرکز بر اجرای عمومی و انتخاب برگزیدگان آن جهت اجرا در جشنواره است؟

بله. اصل باید اجرای عمومی باشد و جشنواره باید نقطه‌ای عطف و محل ارزیابی آثار باشد. این رودخانه در حرکت به سد می‌رسد و در آن همه انرژی پتانسیل خود را نشان می‌دهد. حالا کاری برگزیده می‌شود و مورد تقدیر هم قرار می‌گیرد. البته من امیدوارم، روزی برسد که خود حضور در جشنواره به یک ارزش تبدیل شود.

صحیح است که وضعیتی ایده‌آل داشته باشیم، نه در این شرایطی که ما با کمبود بودجه و بالا بودن تقاضای گروه‌های اجرایی مواجه هستیم. ما الان با این مشکل مواجه هستیم که همه هنرمندان، امکان استفاده از امکانات تئاتری کشور را ندارند. از طرف دیگر، برگزاری جشنواره‌های مختلف تئاتری در طول سال، موجب فراهم شدن محدودیت بیشتر می‌شود، همچنین با احتساب تعطیلات و مناسبت‌های مختلف این اجراها باز هم با مشکل مواجه می‌شوند و در نیمه دوم سال ما شاهد فشرده‌گی اجراها هستیم. به نظر شما در این شرایط هم لزومی به برگزاری جشنواره‌های تئاتری وجود دارد؟

این مشکل به جشنواره بر نمی‌گردد، بلکه مربوط به محدودیت امکانات فیزیکی و سخت‌افزاری ما است.

منظور من همین است. در این شرایط بهتر نیست که انرژی، بودجه و مدیریتی که صرف جشنواره می‌شود، صرف خود تئاتر شود؟

این دو نمی‌توانند جای هم را بگیرند، بودجه‌ی جشنواره جدا است، بودجه‌ی تولید هم تعریف جداگانه‌ای دارد، به‌رحال سال به سال شما باید گروه‌ها را در یک محل، معرفی کنید که این از تبعات جشنواره است. فضای که با برگزاری جشنواره ایجاد می‌شود، باعث می‌شود که فضای کشور تبدیل به یک فضای فرهنگی شود. خیلی از افرادی که دهشتان در طول سال به سمت تئاتر نمی‌روند، درگیر این هنر می‌شوند. وقتی این‌ها را در کنار هم بگذاریم، می‌بینیم، جشنواره می‌تواند در جای خودش بسیار مؤثر باشد. ما باید فکر اساسی برای استفاده‌ی گروه‌ها از امکانات و سالن‌ها بکنیم و سعی داشته باشیم، فضاهای نمایش و آثار را افزایش دهیم.

با توجه به حساسیت در تمام مقوله‌های هنری و لزوم اتصال سیاست‌گذاری‌ها به مرکز تصمیم‌گیری، و تشخیص این موضوع که مدیریت از راه دور بر فعالیت‌های هنری نمی‌تواند مدیریت تأثیرگذاری باشد، بنابراین در همه‌ی این حوزه‌ها کنار دوستان مدیر هستیم و تأمل بسیار نزدیکی میان معاونت، اداره‌های کل هنری و دوستان هنرمند وجود دارد. بنابراین علت خاصی در این باره وجود دارد و این ارتباط در سال‌های گذشته هم وجود داشته است. من سال قبل در جلسه‌ی نهایی انتخاب نمایش‌ها شرکت کردم و نظرات خودم را ارایه دادم و آنها نیز به نظرات من توجه کردند.

اصولاً شما مدیری هستید که از همان ابتدا با نگاه شورایی به مقوله‌های مورد نظر در حوزه‌ی کاری خود نگاه کردید و از مدیریت فردی فاصله گرفتید، به نظر شما در عملکرد نیز به این نگاه شورایی رسیده‌اید یا نه؟ به ویژه در تئاتر؟

در مقوله‌های هنری مدیریت فردی، جواب نمی‌دهد، وسعت کار به گونه‌ای است که اگر بخواهید موفق باشید، باید از نظرات مختلف استفاده کنید و من به این موضوع اعتقاد راسخ دارم و اگر فعالیت‌های مراکز ما را تحلیل کنید، می‌بینید افراد متخصص و حرفه‌ای هر رشته در تصمیم‌گیری‌ها شرکت دارند در تئاتر هم شوراهایی وجود دارد که هنرمندان در آن رفت و آمد دارند و صحبت می‌کنند و نظر می‌دهند و جدا از آن نیز من با آنها ارتباط دارم و از نظرات آنها استفاده می‌کنم و مایلیم در حوزه‌ی معاونت هنری همه‌ی مسایل با استفاده از نظر اساتید و هنرمندان حل شود.

در این شرایط که تئاتر حیات خود را پیدا کرده و به شکل یک ضرورت فرهنگی در کشور ما درآمده است، چه لزومی به برگزاری جشنواره‌ی تئاتر فجر است؟ اکنون دیگر زمان اجرای دائمی تئاتر و درآوردن آن از شکل مناسبتی نرسیده است؟

اصل فعالیت تئاتری، فعالیت‌هایی است که در طول سال جریان دارد و منبای حرکت تئاتر نیز همین آثاری است که در طول سال اجرا می‌شود. جشنواره یک نقطه عطف است به صورتی که اگر ما سیاستی را در جشنواره دنبال کنیم و تئاتر را رشد و ارتقاء دهیم، مسیر این رودخانه باید از جایی عبور کند و نیروی پتانسیل خود را آغاز کند و بتواند خودش عامل شتاب‌دهنده‌ی این حرکت باشد. در تمام دنیا همین گونه است. اگر ما این جشنواره‌ها را نداشته باشیم، یک جریان را که نمی‌تواند، منشأ تحول باشد و نمی‌تواند سال به سال به تحولی سازنده برسد. این که جشنواره‌های ما در گذشته آغاز کار هنری بود، درست نیست و من تاکنون در هیچ

امسال برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌هایی تازه برای برگزاری جشنواره‌ی تئاتر فجر داشتید و خودتان به‌طور مستقیم در شورای سیاست‌گذاری و انتخاب دبیر، نقش داشتید، اگر ممکن است در آغاز در این باره توضیح دهید؟

جشنواره‌ی تئاتر فجر نقطه‌ی اوج و عطف تئاتر کشور است که با سابقه‌ای بالاتر از بیست سال، طبیعی است، باید به لحاظ کیفی و کمی رشد کند و حرف‌های جدیدی برای گفتن داشته باشد. بر همین اساس است که هر ساله تشکیلات این جشنواره کامل‌تر می‌شود و از لحاظ اتصال آن با مراکز تصمیم‌گیری، هر سال باید بهتر شود.

برهمنی منا شورای سیاست‌گذاری تئاتر از چند ماه پیش تشکیل شد و هنرمندان بنام و پیشکسوتان تئاتر در کنار مدیران جمع شدند و سیاست‌گذاری‌های کلان را انجام دادند و پس از آن نیز از میان جامعه‌ی تئاتری، هنرمندی باسابقه‌ی فراوان تئاتری انتخاب شد و با شناخت کامل از مقوله و جشنواره شروع به کار کرد. می‌توانیم این اتفاقات را قدمی رو به جلو برای تئاتر بدانیم. این سیاست از دو سال پیش در نظر گرفته شد که جشنواره شروع تئاتر نباشد، بلکه محل معرفی آثار خوب تئاتر باشد. بر همین اساس بود که خود معاونت هنری وارد عمل شد تا سطح جشنواره‌ی تئاتر ارتقاء یابد و بهتر اهداف خود را تعقیب کند.

انتخاب دکتر کشن‌فلاح برای دبیری بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر از طرف خود شما صورت گرفت یا نظر جمعی شورا بود؟

دبیر جشنواره‌ی تئاتر همیشه فرد ثابتی نیست هر چند که دبیرخانه‌ی تئاتر تشکیلات ثابت و واحدی دارد، اما دبیر به تناسب حضور افراد (کسانی حاضر باشند که وقت بگذارند)، از میان اشخاص با تجربه انتخاب می‌شوند، مرکز هنرهای نمایشی و دبیرخانه‌ی جشنواره بررسی‌هایی انجام دادند و در نهایت با نظر شورای سیاست‌گذاری، آقای کشن‌فلاح برای این مسئولیت انتخاب شدند و با توجه به تجربیات ایشان در حوزه‌ی آموزش، تولید، مدیریت و تجربه‌ی دبیری جشنواره‌ی تئاتر دانشجویان این انتخاب صورت گرفت و فکر می‌کنم ایشان به خوبی می‌توانند، مدیریت کنند و جشنواره‌ی تئاتر فجر امسال با مدیریت ایشان به خوبی برگزار می‌شود.

صحبتهایی در مورد حاشیه‌های جشنواره‌ی تئاتر سال گذشته وجود دارد که موجب شده است، تا شما به عنوان معاونت هنری خودتان به‌طور مستقیم در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های جشنواره‌ی امسال حضور داشته باشید.

به نظر شما بهتر نیست که جشنواره به همین شکل کنونی انتخاب آثار از اجراهای عمومی، اما به شکل رقابتی برگزار شود، تا نیروهای جوان با انگیزه‌ی بیشتری تولید تئاتر کنند.

به نظر من این شکل برگزاری جشنواره مانع رقابتی کردن نمی‌شود و در همه‌ی جشنواره‌های بین‌المللی هم معمول است. رقابت صحیح، اصولی و درست می‌تواند، عامل پیشرفت شود و فکر می‌کنم، باید به یک شکل رقابتی درست، دست یافت و با یک سازماندهی خوب، رقابت هم داشته باشیم و به جشنواره رونق خوبی بدهیم. در این شرایط گروه‌های شهرستانی امکان نشان دادن خود در جشنواره را نخواهند داشت. این گروه‌ها با کمبود امکانات فراوان و مشکلات مختلف، تئاتر کار می‌کنند، تنها با این علاقه و انگیزه که فرصت حضور در جشنواره پیدا کنند. غیررقابتی شدن جشنواره و نحوه‌ی انتخاب آثار از اجراهای عمومی این فرصت را از آنها می‌گیرد.

امسال نیز ۱۱ گروه شهرستانی، متخبان جشنواره‌ی منطقه‌ای کشور امکان حضور در این جشنواره را پیدا کردند، به طوری که در سال گذشته، طبق آماري که داشتیم در شهرستان‌ها هم اجرای عمومی برقرار بوده و آن چه که ما به طور کلی در معاونت هنری در نظر داریم، اختصاص بخش قابل توجهی از بودجه به شهرستان‌ها و استان‌ها است. امسال نیز با وجود تنگدستی که داشتیم، باز هم نزدیک به ۲ میلیارد برای فعالیت‌های هنری استان‌ها در زمینه تئاتر، موسیقی و تجسمی پرداخت کردیم، چون معتقدم در گذشته، نسبت به شهرستان‌های ما اجحاف شده و تصمیم داریم، آن را برای سال آینده افزایش دهیم. گروه‌های بسیار خوب تئاتر در شهرستان‌ها داریم که باید بیشتر به آنها توجه کنیم. سالن و فضاهای نمایشی برای اجرای تئاتر در شهرستان‌ها وجود دارد اما مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و معمولاً خالی از اجراء است. من معتقدم گروه‌ها باید کمی فعال‌تر شوند. گروه‌های شهرستانی باید در مراکز استان‌های خود تئاتر کار کنند و تنها اجرای تئاتر را به شهرستان خود مختص نکنند، بلکه در مراکز استان‌ها و تهران هم اجرا داشته باشند. اهالی تئاتر شهرستان‌ها امسال به جشنواره دعوت شدند. در کنار آنها گروه‌های خوبی از تهران حضور دارند و جشنواره‌ی فجر در این شرایط، می‌تواند به جریان خوبی تبدیل شود.

حمایت مدیران ارشد شهرستان‌ها از تئاتر متفاوت است؟

قرار بر این بوده که مدیران کل، یکنواختی و تداوم را در حوزه‌ی تئاتر شهرستان‌ها داشته باشند و برای فعال شدن فضاهای نمایشی در این شهرستان‌ها، آثاری را از تهران به آنجا می‌بریم و امیدواریم با سیاست‌های جدیدی مانند این، بتوانیم در سال آینده، شاهد رونق بیشتر تئاتر در شهرستان باشیم.

با تخصیص بودجه‌ای کلی برای تولیدات هنری هر استان به طور مستقیم و عدم اختصاص بودجه‌ی اختصاصی تئاتر به ادارای کل‌های ارشاد استان‌ها، تئاتر شهرستان با مشکلات بیشتری مواجه شده به طوری که یک مدیر کل بودجه‌ی تئاتر را صرف امور دیگر هنری می‌کند.

بودجه‌ی استانی ممکن است با این مشکل مواجه باشد اما در مورد بودجه‌ی ما وضع فرق می‌کند، ما به شکل برنامه‌ای کمک می‌کنیم. در واقع استان‌ها باید فعالیت‌های خود را اعلام کنند و ما آنها را انتخاب و تأیید کنیم و براساس آن به آنها بودجه بدهیم. در این شرایط سهم همه‌ی هنرها محفوظ است. کارشناسان هنری استان‌ها باید به اینجا بیایند و درباره‌ی بودجه، صحبت کنند. ما بودجه را به طور کلی نمی‌دهیم.

امسال تئاتر ما از نظر موضوعی با محدودیت مواجه بود، به طوری که در فراخوان جشنواره‌ی تئاتر فجر نیز با اولویت‌های موضوعی مواجه بودیم و ظاهراً تئاتر

ما رو به سمت مشخصی دارد و هنرمندان علاوه بر رویارویی با محدودیت امکانات، اکنون با محدودیت موضوعی هم مواجه هستند. می‌خواهم بدانم علت توجه به موضوعات سفارشی در تئاتر چیست؟

من معتقدم نیستیم که موضوعات نمایشی محدود شده‌اند. این مرسوم است که هر جشنواره متناسب با سیاست و دیدگاه‌های خود آثار مناسب را انتخاب کند و مورد تقدیر قرار دهد. همه‌ی فعالیت‌های هنری باید براساس فعالیت‌های فرهنگی کشور تعریف شود. اصول کلی فرهنگی کشور متناسب باشد و اگر قرار است مورد حمایت ویژه قرار گیرد باید متکی بر فرهنگ خدما باشد. اما اگر حمایت ویژه نخواهد ممانعی ندارد. هنرمند یا امکانات خود کار می‌کنند و وقتی مجلس دولت و همه‌ی مسئولان صحبت‌ها تئاتر می‌کنند به خاطر این است که تئاتر باید نیازهای اقشار جامعه را پاسخگو باشد و فضا را برای دین همه‌ی مردم فراهم کند و اختصاص به گروه خاصی نداشته باشد. در واقع هدف از این کار، گسترده کردن موضوعات و متناسب کردن آن با جامعه است. خوشبختانه در این یک سال گذشته، به علت هماهنگی و همراهی هنرمندان، همه جا صحبت از تئاتر است. در صدا و سیما، بهترین ساعت به برنامه‌ی تئاتر اختصاص داده شده است. مسئولان صحبت از حمایت می‌کنند و در سال آینده نیز قرار است با افزایش قابل توجهی از بودجه مواجه باشیم و بتوانیم فضاهای آموزشی را هم گسترش دهیم.

این سیاست‌های فرهنگی که از آن صحبت می‌کنید، بر چه اساسی تعیین می‌شود؟

سیاست‌های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی مشخص است و حتی در بخش ارزیابی تئاتر ما از قوانین مشخص شورای عالی

انقلاب فرهنگی پیروی می‌کنیم. در برنامه‌ی چهارم به شکل خیلی مشخص دیده شده و من در این زمینه چیز مبهمی نمی‌بینم، صحبت کلی ما این است، در همه رشته‌های هنری فقط به هنر برای هنر فکر نکنیم و هنر برای همه‌ی مردم جامعه باشد.

منظور تان این است که در سال‌های گذشته این طور نبوده و سیاست‌های فرهنگی دنبال نشده است؟

من چندان از گذشته اطلاع ندارم، اما متصورم اگر امروز بخواهیم، حمایت بیشتری را برای هنر جلب کنیم، باید مخاطبان هنر را بیشتر کنیم و افزایش مخاطب هنر در صورتی امکان‌پذیر است که روحیات، فرهنگ و اعتقادات مردم در هنر باشد و مردم با آن احساس بیگانگی نکنند.

ویژگی جشنواره بیست و پنجم تئاتر فجر را چه می‌دانید؟

تا جایی که من مطلع هستم، آثار خوبی از خارج از کشور به جشنواره‌ی امسال راه پیدا کرده‌اند. همچنین مهمانان خارجی، افرادی صاحب نظر در حوزه‌ی تکنیک و علم تئاتر هستند. آثار داخلی هم از ویژگی خوبی برخوردارند و می‌توانند برای نسل جوان الگو باشند. به نظر می‌رسد در مجموع، جشنواره‌ی بیست و پنجم، حرکتی رو به جلو برای تئاتر کشور است و امیدواریم پس از جشنواره از طریق نقدهای سازنده‌ی اهالی تئاتر کشور و پیشکسوتان، مورد ارزیابی قرار گیرد و برنامه‌ریزی جشنواره‌ی بیست و ششم فجر از فردای جشنواره‌ی بیست و پنجم انجام شود و سال به سال بتوانیم شاهد پیشرفت و پیشبرد تئاتر و جشنواره‌های آن باشیم.

همایش «نمایش و دین» ۱۶ و ۱۷ دی ماه، همزمان با آغاز بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، دیروز به کار خود پایان داد. این سمینار، تلاش داشت تا با رویکردی علمی به تبیین رابطه‌ی متقابل نمایش و دین و نیز نقش دین و اندیشه‌ی دین محور، در پیدایش هنر نمایش، بپردازد.

ویژگی‌ها و خصوصیات فلسفی و زیبایی‌شناختی هنر نمایش، تحلیل جایگاه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نمایش دینی و نیز بازشناخت کار ویژه‌های نمایش دینی در جهان معاصر از جمله‌ی اهداف این سمینار بوده است.

از همین روی ۳۰ پژوهشگر ایرانی به همراه ۱۰۰ پژوهشگر از سایر کشورهای دنیا، برای حضور در این سمینار ابراز علاقه کرده بودند که به علت محدودیت‌های زمانی، تعدادی توانستند در این همایش شرکت کنند.

به هر روی، اندیشمندان و فعالان عرصه‌ی تئاتر ایرانی و خارجی در این سمینار، تلاش داشتند تا به بررسی رابطه‌ی تنگاتنگ آیین‌های مذهبی و انگاره‌های دینی با هنر نمایش به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین هنرهای فراروی بشر بپردازند.

از همین‌رو «مجید سرسنگی»، دبیر همایش، در پیام خود بر نیاز انسان معاصر به دین به‌عنوان عاملی مؤثر برای رهایی از سرگشتگی و بحران هویت، تأکید کرد:

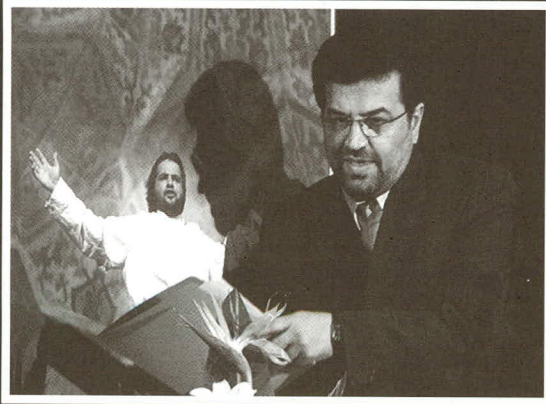
«هرچند، برخی اصرار دارند تا عصر حاضر را دوران دین‌گریزی و یا دین‌ستیزی بنامند؛ اما براساس شواهد علمی و حقایق اجتماعی باید اذعان کرد، بشر معاصر، شاید بیش از هر زمان دیگری نیاز به دین را به‌عنوان عامل مؤثری در رهایی از سرگشتگی و بحران هویت، احساس می‌کند و بر همین اساس است که حجم قابل‌تأملی از آثار هنرمندان برجسته‌ی دنیا به موضوع دین و نگاه و رابطه‌ی بشر به این مقوله‌ی بنیادین، معطوف است.»

داوران

در این همایش، دکتر «فرهاد ناظرزاده‌ی کرمانی» (استاد گروه آموزشی هنرهای نمایشی دانشکده‌ی هنرهای نمایشی و موسیقی دانشگاه تهران)، «فرزان سجودی» (عضو هیأت علمی دانشگاه هنر)، «نصرا... قادری» (عضو هیأت علمی دانشگاه هنر) و «محمدعلی خبری» (عضو شوراهای علمی پژوهشکده‌ی فرهنگ و هنر و فرهنگستان هنر) از ایران به همراه دکتر «راوی چاتورودی» (رییس گروه هنرهای دراماتیک دانشگاه راجستان هند) و دکتر «ماروین کارلسون» (استاد ممتاز رشته‌ی تئاتر و ادبیات تطبیقی) به داورى مقالات و پژوهش‌های این همایش پرداختند.

پژوهشگران خارجی

نقش مفاهیم دین بنیاد در خلق نمایشنامه، از

سمابابایی

نمایش و دین

فرهنگی در مناسبات تئاتر امروز، اشاره کرده و اثر «حلقه‌ی پاتریا» کار «آرمورای شفر» را مورد بررسی قرار داده است.

همچنین پروفسور «سم ولز» دکترای الهیات مسیحی از دانشگاه «دارام»، که با کتاب‌هایی از جمله، «تحول تقدیر به سرنوشت»، «ایمان‌مندی و شکیبایی» و... تجربیات زیادی در تحقیقات دینی و مذهبی دارد، اعتقاد دارد که قلب تپنده‌ی نمایش

جمله، مهمترین مقالاتی بود که توسط دکتر «کریستوفر اینس»، استاد ممتاز دانشگاه یورک، ارائه شد.

«اینس» که تاکنون سیزده کتاب از جمله، «تئاتر سیاسی اروین پیسکاتور» و «درام مدرن آلمانی» (ترجمه به شش زبان) را منتشر کرده است، به نقش مفاهیم دین در خلق نمایش و شأن و منزلت درام دینی در حکم یک بیانیه‌ی فرهنگی و بین

گردهمایی سالانه‌ی وحدت ملی پان - هندی در ترینیداد را شکل داده و این در حالی است که مسلمانان تنها ۷ درصد جمعیت هند را تشکیل می‌دهند. ابعاد مذهبی و معنوی تئاتر معاصر اروپا، سانسور امپریالیستی و بولدورهای استعماری، نمایش‌های عروسکی و دین در آفریقای جنوبی و همچنین امر معنوی و تئاتر، نمایشنامه‌های پرشت و تئاتر پسا دراماتیک از دیگر مقالات ارائه شده در این همایش بود که «تری برنزد»، «بت پی‌سی» و «هانس تی‌یس‌لمان» ارائه دادند.

«دیتر کومل» نیز که تاکنون چندین نمایش را در ایران به اجرا درآورده است، از دیگر شرکت‌کنندگان این همایش بود که به دلیل بیماری اش در سمینار حاضر نشد، اما مقاله او را فرد دیگری قرائت کرد. او چندی قبل، چهارمین فستیوال بین‌المللی «فرایبورگ» را با عنوان «ایمان» برگزار کرد. این فستیوال تلاش داشت تا دیدگاهی بین‌المللی از موضوعات و مسایل موجود با توجه به «دین» ایجاد کند و علاوه بر آن به پررنگ کردن تصویر دین و تئاتر در مسیر مسایلی مخصوص توجه داشت.

پژوهش گران ایرانی

از فعالان تئاتر ایرانی که در این همایش شرکت داشتند، می‌توان به «فرهاد مهندس‌پور» اشاره کرد.

او با نگاهی به جوهره‌ی روایت‌گری ایرانی و با تأکید بر چگونگی روایت در ادبیات دین کهن ایرانی به تجلی و انعکاس روایت رستاخیز از متن دینی اوستایی در بزرگ‌ترین مجموعه‌ی ادبیات حماسی ایرانی، یعنی شاهنامه، پرداخت.

او بر این نکته تأکید داشت که امکان تبدیل روایتی دینی به قالب روایتی داستانی - حماسه‌ای در شاهنامه وجود دارد.

«رحمت امینی» نیز به مطالعه و بررسی اشکال گوناگون تئاتر و شیوه‌های مختلف اجرایی نمایش در ایران پرداخت و سعی کرد تا تأثیر نمایش‌های مذهبی ایران و تئاتر معاصر بر یکدیگر را بررسی کند. «جهانشیر یاراحمدی» نیز روضه‌خوانی را به مثابه‌ی نظام نمایشی دانست. او اعتقاد دارد: «بخش عظیمی از هنر نمایش این سرزمین، ریشه‌هایی محکم در دین دارند. هرچند هرکدام از این ریشه‌ها بعداً تعزیه را به‌وجود آورده‌اند، اما هرکدام خود یک گونه نمایش مستقل هستند، مثلاً روضه‌خوانی به شدت با دین و نمایش‌های دینی در ارتباط است.»

بررسی تعزیه طبق مدل رویداد تئاتری (فرح یگانه)، رمز پردازی و تمثیل در نمایش دینی (حسن بیانلو)، جست‌وجوی ریشه‌های دینی پیدایش عروسک (شیوا مسعودی)، رهیافتی به تشابه دین و درام (فهیمه سیاحیان) و ظرفیت‌های نمایشی قصه‌ی حضرت یوسف در قرآن کریم (محمدعلی خبری) از دیگر مقالاتی بود که توسط محققان و فعالان عرصه‌ی تئاتر ایران ارائه شد.

مراسم،» موضوعی است که او در پژوهش خود مورد توجه قرار داده است. «چلکوفسکی» توسعه، تکامل و دگردیسی آیین‌های سوگواری ماه محرم از خاستگاه اصلی آن در واقعه‌ی کربلا تا نمودهای امروزی آن در حوزه‌ی دریای کارایب را محصول شماری از عوامل فرهنگی می‌داند و البته به همین نقش در سرزمین هندوستان نیز توجه دارد. شایان توجه است که آیین سوگواری شیعیان،

«نیایش» است. او معتقد است که نمایش تنها در صورتی که کارکردهای نیایشی خود را به خوبی باز شناسد، می‌تواند جایگاه خود را در بطن یک فرهنگ محفوظ و ایمن نگاه دارد. موضوع تحقیق پروفسور «پیتر چلکوفسکی»، استاد رشته‌ی مطالعات اسلامی و خاورمیانه از دانشگاه نیویورک اما، موضوع جالبی است، «نخل، تعزیه، تاجه، مراسم تدفین یا تدفین

گفت و گو با حسین پارسایی
رئیس مرکز هنرهای نمایشی

اجرای عمومی معیار اصلی انتخاب آثار

فروغ سجادی

براساس فراخوان اعلام شده و از ۳ سال پیش، معیار اصلی در انتخاب‌ها، اجرای عمومی آثار نمایشی است. مقایسه بفرمایید، کدامیک از آثار بخش تجربی بعد از اجرای عمومی مورد ارزیابی قرار نگرفتند؟ امکانات و تسهیلات فعلی کارگاه نمایش می‌تواند فرصت مناسبی برای حضور آثار تجربی در جشنواره‌ی بیست و ششم باشد. جهت اطلاع در میان آثار منتخب، نمایش‌های تجربی و حرفه‌ای نیز دیده می‌شود که از طریق اجرای عمومی، موفق به حضور در جشنواره شده‌اند. امیدوارم فعالیت‌های این کارگاه، مستمر و مداوم باشد و در رویدادهای دیگر فرصت حضور پیدا کنند.

با توجه به این که امسال ما با افزایش بودجه‌ی تئاتر مواجه بودیم و طبق صحبت معاون هنری (دکترایمانی) در سال جدید نیز با این افزایش بودجه مواجه خواهیم بود، این موضوع چه تأثیری در نحوه و شکل برگزاری بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر داشته است؟

در شرایط حاضر ارتقای بودجه‌ی تئاتر، بیشتر یک امنیت شغلی برای هنرمندان و مرکز هنرهای نمایشی است تا به جبران مافات بپردازد. ارتقای بودجه، چندان بر کم و کیف جشنواره‌ی تئاتر فجر تأثیر نخواهد داشت. چرا که همیشه اعتبار جشنواره‌ها تأمین بوده است. امیدوارم تسویه حساب با گروه‌های نمایشی تا قبل از آغاز برگزاری جشنواره، موجب آرامش و انگیزه‌ی بیشتری برای حضور هنرمندان شده باشد.

آثار شرکت کننده در بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر توسط چه نهادی داوری خواهند شد؟ نحوه‌ی داوری چگونه است؟ وجود هیأت داوری از طرف مرکز

کیفیت اجرا، جذب مخاطب یا موضوع نمایش؟

ساختار، مضمون و استقبال عمومی متناسب با کیفیت هر اجرا از معیارهای تعیین کننده‌ی انتخاب آثار بوده است. اثری که دارای کیفیت مطلوب و سرشار از ارزش‌های نمایشی است و در عین حال به ضرورت‌های اجتماعی پرداخته است، پیشاپیش توسط تماشاگران انتخاب شده‌اند. تماشاگران فهیم و هوشمند که بطور ذاتی، آثار موفق را مورد ستایش خود قرار می‌دهند. بنابراین، این انتخاب، با یک واسطه، انتخاب مردمی نیز تلقی می‌شود.

مضمون و محتوا در انتخاب نمایش‌های جشنواره‌ی امسال چقدر مهم بوده است؟

هیأت انتخاب متناسب با ارزش‌های هنری هر اثر، مضمون و محتوای آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. بنابراین در این انتخاب‌ها سعی شده است همه‌ی گونه‌های نمایشی مورد توجه قرار گیرد و آثار متنوعی انتخاب شود.

چرا تاکنون اسامی اعضای هیأت انتخاب نمایش‌های بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر را اعلام نکرده اید؟

این طرح، یعنی انتخاب آثار برتر از طریق اجرای عمومی، نخستین سالی است که به‌طور کامل اجرا می‌شود. بنابراین سعی شد، هم هیأت انتخاب و هم هنرمندان، فارغ از ملاحظات رایج، هر کدام به کار خودشان بپردازند.

امسال جای بخش تجربی و تولیدات گروه‌های جوان در جشنواره‌ی تئاتر فجر خالی است و ظاهراً شما از میان اجراهای کارگاه نمایش، انتخاب چندانی نداشته اید؟

ویژگی بیست و پنجمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر فجر چیست؟

جشنواره‌ی بیست و پنجم، وجوه متفاوتی دارد. برگزاری ربع قرن جشنواره‌های تئاتر فجر به عنوان یک رویداد فرهنگی مؤثر از هر نظر قابل تأمل است؛ بنابراین جشنواره می‌تواند برآیند یکسال تئاتر کشور با مجموع توانمندی‌های این عرصه باشد که از طریق اجرای عمومی معرفی می‌شوند. از طرفی چرخه‌ی تولیدات تئاتر کشور از ۳۰ سال پیش با رویکرد اجرای عمومی تغییر روش داد که تا امسال به طور کامل محقق شده است. بنابراین جشنواره‌ی بیست و پنجم فجر، می‌تواند ماحصل اجرای عمومی آثار برتر در طول سال ۸۵ باشد. این شیوه در معرفی آثار منتخب در تعامل با بخش خارجی مؤثر بوده است. ویژگی دیگر جشنواره‌ی امسال، برگزاری پاسداشت ۲۵ نفر از فعالان عرصه‌ی تئاتر است که در گرایش‌های مختلف، مورد قدردانی قرار می‌گیرند. اجرای نمایش «عشقه» کاری مشترک از محمد رحمانیان و حبیب رضایی است که به مناسبت سال پیامبر اعظم (ص) اجرای عمومی آن از روز پایانی جشنواره آغاز می‌شود.

نحوه‌ی انتخاب آثار برای اجرا در بیست و پنجمین جشنواره‌ی تئاتر فجر چگونه بوده است؟

کمیته‌ی انتخاب، متشکل از پنج نفر کلیه‌ی نمایش‌های اجرا شده تا پایان آذرماه سال جاری را از طریق اجرای عمومی مورد ارزیابی قرار دادند و در پایان، ۲۵ نمایش از میان اجراهای عمومی تهران برای اجرا در جشنواره معرفی شدند.

لطفاً توضیح دهید معیار انتخاب نمایش‌ها برای جشنواره‌ی تئاتر فجر چه بوده است؟

هنرهای نمایشی و تقدیر از آثار برگزیده، موجب ایجاد انگیزه برای هنرمندان نمی‌شود؟
این مسئولیت به انجمن نمایش به عنوان یک تشکل صنفی واگذار شده است تا مرکز هنرهای نمایشی به عنوان متولی به وظایف دیگر خود بپردازد؛ بنابراین آثار ایرانی توسط یک هیأت ۵ نفره که در گرایش‌های مختلف صاحب نظر هستند، مورد ارزیابی و داوری قرار خواهند گرفت تا در هر بخش تنها یک برگزیده معرفی شود. مراکز و اصناف مختلف دیگر نیز از آثار برگزیده‌ی خود را تقدیر می‌کنند. همچون ایثار و شهادت - پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی - دفاع مقدس و....

باز هم مانند سال گذشته تنها جوایز فرهنگی به برگزیدگان اهدا می‌کنید یا جوایز مادی هم برای آنها در نظر دارید؟

جوایز فرهنگی است و تسهیلاتی متناسب با انگیزه‌های مختلف برگزیدگان در نظر گرفته خواهد شد.

به نظر شما این شیوه‌ی داوری، از شور و هیجان جشنواره نمی‌کاهد؟

بسیاری معتقدند گروه‌های نمایشی در شرایط یکسان، آثار خود را تولید نمی‌کنند که بتوانند داوری یکسان بشوند. اجرای یک گروه شهرستانی با امکانات محدود را نمی‌توان با آثار تهرانی و با امکانات کافی مقایسه کرد. شأن فرهنگی حوزه‌ی تئاتر مانع از آن می‌شود که ما گونه‌های مختلف نمایشی، سلیق و علائق مختلف را در کنار هم قرار داده و با یک نسبت بسنجیم، حداقل داوری صنفی عوارض کمتری دارد.

به نظر شما در این شرایط که تئاتر به ثبات خود در عرصه‌ی فرهنگی کشور رسیده است، چه ضرورتی در برگزاری جشنواره‌ی تئاتر فجر دیده می‌شود؟

سوابق و تجربیات نشان می‌دهند در دهه‌ی ۶۰، برگزاری جشنواره‌ها ضامن حیات تئاتر بود و در سنوات بعدی نیز این ضرورت همپای تولید آثار قرار گرفته است، اما با توجه به جایگاه کنونی تئاتر، شاید برگزاری جشنواره‌ها به اشکال سابق ضروری به نظر نرسد. جشنواره‌های تئاتری در گذشته کاتالیزور و موتور محرک هنرهای نمایشی کشور بودند. سال‌های بعد با تشکیل گروه‌های نمایشی، جشنواره‌های تئاتر به عنوان جریان‌ی موازی به اجراهای عمومی تبدیل شد و در حال حاضر اعتقاد صاحب نظران بر این است که تئاتر فجر توانمندی‌های تئاتر کشور را ارایه می‌دهد. طراحی و تدوین سیاست‌های یک رویداد بزرگ باید همراه با روند تولیدی کشور باشد تا بتواند ظرفیت‌های خود را در طول سال ارزیابی کند.

آثار بخش بین‌الملل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ گویا تعدادی از میهمانان و گروه‌های مورد نظر مرکز هنرهای نمایشی از جمله پیتر بروک، دیتر کومل، کلاووس پایمان و... نیامده‌اند. چرا؟

همانطور که می‌دانید آثار خارجی به نوعی از طریق

جای حضور در جشنواره، در فهرست اجرای عمومی سال ۸۶ قرار گرفتند، از جمله کشورهای لهستان، صربستان، ایتالیا، فلسطین، چین و آلمان (دیتر کومل). بنابراین آنچه از بخش بین‌المللی بر صحنه‌های تئاتر فجر امسال می‌بینید، همه‌ی آن چیزی است که با توجه به شرایط سیاسی کشور و موانع یادشده، امکان حضور داشته‌اند.

۴ - تعدادی از میهمانان نیز همچون آقای بروک به دلیل کهولت سن و علی‌رغم میل باطنی، حضور شان را مشروط به شرایط جسمانی خود دانستند.

چرا نشست مطبوعاتی برگزار نکردید؟

اطلاع رسانی مطلوب اصحاب رسانه از هفته‌ها پیش، برگزاری چند رویداد فرهنگی مشترک در روزهای گذشته چون موسیقی، سمینار و ... حجم اخبار و تراکم برنامه ما را بر آن داشت تا با ارزیابی جشنواره‌ی بیست و پنجم به استقبال یک نشست کارشناسی برویم. بنابراین در یکی از روزهای پایانی جشنواره با بهره‌گیری از تجارب و نظرات کارشناسی اصحاب رسانه به نقد و بررسی خواهیم نشست. بدون تردید این هم‌اندیشی کارگشا خواهد بود.

نسخه‌های تصویری انتخاب می‌شوند و همیشه سعی امور بین‌الملل، انتخاب بهترین‌ها و البته متناسب با شرایط و ظرفیت‌های فرهنگی کشور بوده است، اما امسال شرایط خاصی در پیش رو داشتیم، با توضیح موارد ذیل قضاوت را بر عهده خوانندگان می‌گذارم.

۱ - بعد از پایان هر جشنواره فراخوان بخش بین‌الملل برای تمام گروه‌های معتبر و مدیران تئاترهای دنیا ارسال و پیگیری فراوان می‌شود تا بعضاً بصورت حضوری و بیشتر از طریق ارسال نسخه‌ی تصویری، آثار خود را به اجرا در جشنواره‌ی بعدی معرفی کنند. از میان آثار ارسالی که تعدادشان هم کم نیست تنها نمایش‌هایی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند که از هر نظر امکان اجرا در ایران داشته باشند.

۲ - برگزاری زود هنگام جشنواره‌ی فجر امسال به خاطر تداخل نیافتن با ماه محرم، با جشن‌های کریسمس و ایام ژانویه مصادف بود، بنابراین از میان آثار منتخب و البته برتر تئاتر دنیا که امکان حضور داشتند، تعدادی گروه و هنرمند مورد اشاره به خاطر شرایط حاضر کشور دعوت ما را برای فرصت دیگری لیبیک گفتند.

۳ - تعدادی از نمایش‌ها به دلیل نداشتن آمادگی، به

رقابتی بودن

امری مطلق نیست

گفت‌وگو با دکتر «سعید کشن فلاح»، دبیر جشنواره بیست و پنجم تئاتر فجر

برای حضور را ایجاد می‌کرد. مسأله‌ی غیررقابتی شدن نیز به تبع تغییرات فرهنگی و گرایش به تغییر انگیزه‌های مادی هنرمندان به معنویت حضور در عرصه‌ی جشنواره تبدیل شد. ضمن این که اساساً مسأله‌ی رقابت، به کلی در این جشنواره منتفی نشده است و همانند سال گذشته نیز امسال هیأتی از داوران منتخب انجمن نمایش، این امر را به انجام رساندند و جوایزی نیز توسط آنها و بعضی از نهادهای دیگر به هنرمندان اعطا شده و خواهد شد، لذا معتقدم، بحث غیررقابتی شدن جشنواره‌های فجر، منافاتی با گرمی فضا و رقابت سالم هنرمندان نداشته و اگر اعتبار حضور در جشنواره، اصل باشد، وضعیت مطلوبی خواهد بود که با تشویق هنرمندان با نحوه‌های دیگر تعارضی نخواهد یافت.

شنیده‌ایم که آثار جشنواره، داوری می‌شوند. بفرمایید منظور از این داوری چیست؟

همان‌گونه که قبلاً ذکر شد، امر تشویق هنرمندان، مسأله‌ای است که اگر مبنای کار و اصل نباشد، در هر شرایطی مجاز و مطلوب است و در دوره‌ی قبل و در دوره‌ی فعلی، این امر به ابتکار انجمن نمایش صورت گرفته است و نهادهای دیگری نیز در این امر مشارکت داشته‌اند که امسال نیز به روال سال گذشته و به کمک هیأتی که انجمن با هماهنگی

شورای سیاست‌گذاری جشنواره، صورت گرفته است و تنها استثنا، اثر ویژه‌ای است که به سفارش مرکز هنرهای نمایشی و به مناسبت سال پیامبر اعظم (ص) تولید شده است. در مورد آمار کارهای انتخاب شده، ارقام دقیق سال گذشته را به خاطر ندارم و تصور نمی‌کنم، تفاوت عمده‌ای در تعداد آثار وجود داشته باشد. این امر ناشی از تشخیص و تعیین و انتخاب اعضای محترم هیأت انتخاب جشنواره بوده و آمار تأیید شده‌ی ایشان از مجموع آثار ارزیابی شده، همین‌ها بوده است. ما اصولاً اصراری به حفظ کمیت یا تأکید بر آن نداشته‌ایم.

شما به عنوان یکی از مدیران ارشد تئاتر کشور، آیا به رقابتی بودن جشنواره اعتقاد دارید یا خیر؟

بحث رقابتی بودن جشنواره‌ها، امری مطلق نیست و اصولاً نمی‌توان یکی از دو راه رقابتی یا غیررقابتی بودن را اصل قرار داد. در دوره‌ای، همین جشنواره برای ایجاد انگیزه در هنرمندان، شیوه‌ی اول را اجرا می‌کرد که محاسن و معایب خاص خود را داشت و عوارض حاشیه‌ای، شایعه‌پراکنی‌ها، واکنش‌های گاه غیرفرهنگی و ... در کنار شور و حال جشنواره، وجود داشت به این دلیل که شرط اجرای عمومی در سال بعد، شرکت در جشنواره بود که خود، انگیزه‌ی رقابت

به عنوان سؤال اول، آیا تفاوتی بین جشنواره‌ی ۲۵ با جشنواره‌های پیشین قابل هستید؟

افزودن بخش جشنواره‌ی جشنواره‌ها که آثار منتخب جشنواره‌های کشوری را در کنار هم آرایه می‌کند و امکان ارزیابی و مقایسه را فراهم کرده و مشارکت همگانی را در جشنواره‌ی بزرگ ملی تئاتر کشور به دنبال داشته، یکی از این ویژگی‌هاست. مورد دیگر، دعوت از مدیران و دست‌اندرکاران تئاتر جهان است که امکان ارزیابی آثار برای آنان و دعوت از گروه‌های داخلی را فراهم می‌سازد. در برخی آثار نیز رویکرد آموزشی داشته‌ایم. به عنوان مثال، نمایش شاه‌لیر از آلمان، نمونه‌ای است که صرفاً برای دانشجویان دعوت شده است. بقیه‌ی امور از جمله غیررقابتی بودن جشنواره و انتخاب از میان آثار اجرا شده در طول سال ۱۳۸۵، همانند سال گذشته است.

در جشنواره‌ی امسال، شاهد حضور تعداد کمتری از نمایش‌های تولیدی هستیم. به عبارت بهتر، در جشنواره‌های پیشین، تعداد کارها بیشتر بوده است، اما امسال به نظر می‌رسد، تعداد آثار کمتر شده است.

اگر منظور از نمایش‌های تولیدی، آثار جدید و اجرا نشده (سفارشی) است؛ این امر بنا به مصوبه‌ی

ستاد برگزاری جشنواره تشکیل خواهد داد، صورت می‌پذیرد.

امسال شاهد بخشی به نام جشنواره‌ی جشنواره‌ها هستیم. علت وجود این بخش چیست؟

برآیند عملکرد تئاتر در یک‌سال، ضرورت توجه به تمامی تولیدات به‌خصوص، در تولیدات کشوری را ضروری می‌سازد که با عرضه‌ی آثار برگزیده از تکرار جلوگیری شود و نیز مشارکت و حضور آنان در تنها جشنواره‌ی ملی کشور، یکپارچگی و وحدت تئاتر کشور را به نمایش خواهد گذاشت. در عین حال، امکان دیدن آثار برگزیده، توسط شرکت‌کنندگان در جشنواره که در طول سال، موفق به دیدن نمایش‌ها نشده‌اند (به‌خصوص شرکت‌کنندگان شهرستانی) را فراهم خواهد ساخت.

در جشنواره‌ی ۲۵ مشارکت حوزه‌ی هنری و مرکز هنرهای نمایشی ارشاد به چشم می‌خورد. شما به عنوان رییس مرکز هنرهای نمایشی حوزه‌ی هنری، دلیل این مشارکت را توضیح بفرمایید.

ما اساساً معتقدیم، که هر گونه فعالیت در راه به ثمر رساندن و رشد تئاتر در کشور، ارزشمند است و حضور و همراهی نهادها و مراکزی که به هر نحو در این امر مهم فرهنگی، دخالت دارند، موجب ایجاد امکان بهتر برای بالندگی این هنر خواهد شد. به‌طور طبیعی با هر کدام از مراکز و نهادهایی که خط مشی و اهداف ما را قبول داشته باشند، مشارکت و همراهی خواهیم کرد. خوشبختانه این امر با نگاه مثبت و همسوی مسئولان محترم مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، امکان مشارکت و همراهی نزدیکی را فراهم ساخته است که امیدواریم منجر به حصول نتایج مطلوب شود.

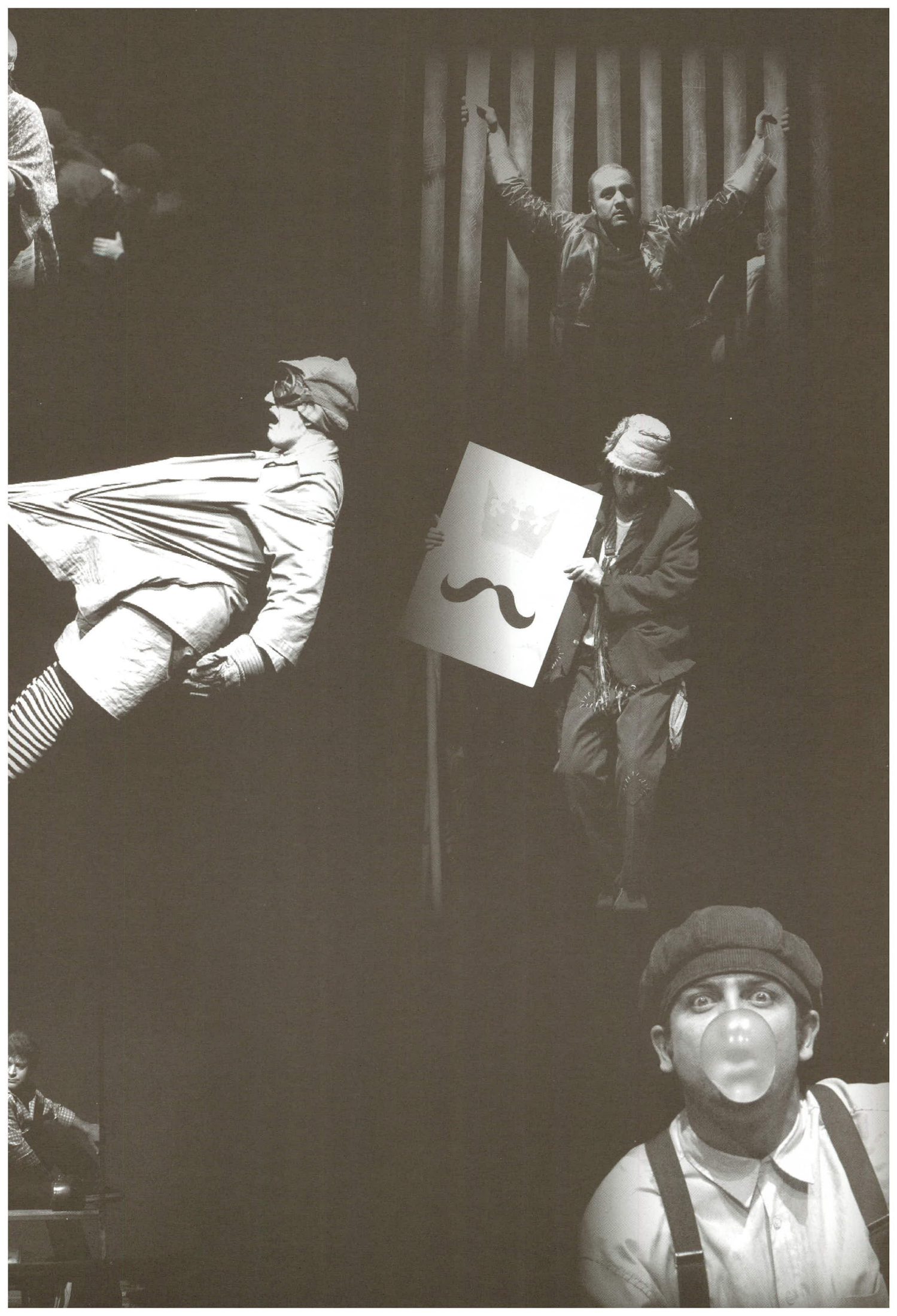
بخش تئاتر تجربی، امسال حذف شده است، این امر دلیل خاصی دارد؟

اساساً تئاتر تجربی و تجربه‌های تئاتری به‌عنوان بخشی جدا از عملکرد عمومی تئاتر کشور که از تجربه‌گری عاری است و باید آن‌را جدا دید، به‌نظر مقبول نمی‌آید، کما اینکه در همین دوره نیز آثار تجربی نظیر کار آقای پسبانی دیده می‌شود و نیز هیچ‌یک از آثار ارایه شده از تجربه‌گری بی‌بهره نیست! اگر منظور، تجربه‌های کارگاهی و کارگاه-های تجربی است که توسط دوستان در طول سال در جریان بوده است و کماکان در همان شکل ادامه یافته و چون سیاست جشنواره، شرکت آثار مشروط به اجرای عمومی پیش از جشنواره بوده، این امکان که تجربیات کارگاه‌ها را در این طیف بگنجانیم، نبوده است.

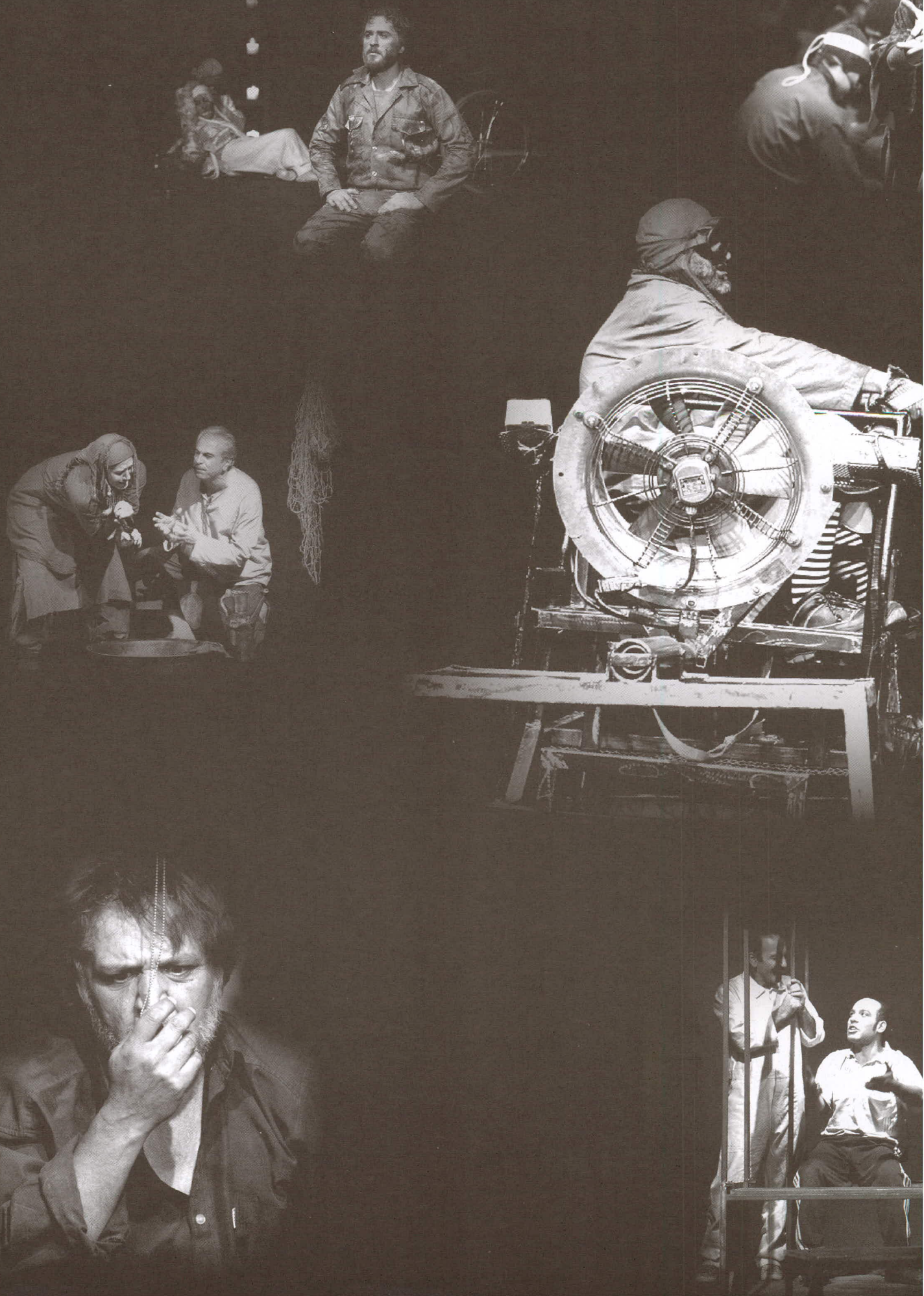
پیش‌بینی شما نسبت به استقبال مخاطبان جشنواره‌ی امسال چیست؟

این مسأله را باید به تجربه و واکنش تماشاگران گرامی جشنواره واگذاریم. در این مرحله که پیش-فروش بلیط‌های جشنواره انجام شده، استقبال کاملاً چشمگیر بوده است و امیدواریم کیفیت نمایش‌ها نیز با استقبال مخاطبان محترم روبه‌رو شود.

مدت زیادی است که بر صحنه‌ی نمایش، حاضر نشده‌اید، علت خاصی دارد؟

من معتقدم، برای حضور در تئاتر، باید نقشی را ایفا کرد که در درجه‌ی اول، خودم را تکان دهد. تئاتر با سینما بسیار متفاوت است و یک هنر واقعی محسوب می‌شود. اغلب تماشاگران تئاتر را قشر روشنفکر جامعه، تشکیل می‌دهند، بنابراین، وقتی در تئاتر حاضر می‌شوم که در مظان اتهام قرار نگیرم و تماشاگران نگویند که چرا این نقش را بازی کرده است.

در این مدت، پیشنهادی از کارگردانان تئاتر داشتید؟

بله، پیشنهادهایی به من ارایه شد، اما بنا به دلایلی نتوانستم در آن نمایش‌ها حضور پیدا کنم. یادم هست که یک روز نقش خوبی در تئاتر به من پیشنهاد شد که متأسفانه درگیر فیلمبرداری سریال «آخرین گناه» برای پخش در ماه مبارک رمضان بودم و امکان همکاری با آن گروه فراهم نشد.

بازیگری در تئاتر را چگونه می‌بینید؟

در حال حاضر در سینما و تلویزیون هر کسی، حتی اگر بازیگر هم نباشد، جلوی دوربین می‌رود. با تمهیدات مختلف در سینما و تلویزیون، می‌توان از بازیگر، بازی گرفت. اما در تئاتر، چنین چیزی امکان‌پذیر نیست. بازیگری در تئاتر، توانایی می‌خواهد. خیلی از بازیگران سینمایی بودند که به تئاتر آمدند، اما در کارشان موفق نشدند.

در اصل ذات سینما و تئاتر با هم متفاوت است.

مدت مدیدی بود که می‌گفتند، سینما، هنر است، عده‌ی دیگری می‌گفتند، سینما صنعت است و در نهایت به این نتیجه رسیدند که سینما هم هنر و هم صنعت است. اما تئاتر هنر است و هنری است فاخر.

آخرین بار چه هنگام به تماشای تئاتر نشستید؟

چند روز پیش، نمایش «دنیای دیوانه‌ی دیوانه‌ی دیوانه» به کارگردانی آقای فراهانی را دیدم. «بهزاد فراهانی» هنرمند بزرگ تئاتر ماست که به اعتقاد من در تئاتر به دنیا آمده است. او کارگردان و بازیگر موفقی است.

از دیدگاه شما هنرمند تئاتر چه کسی است؟

بارها گفته‌ام، هنرمند، خائن به مملکتش نیست. هنرمند تئاتر، منتقد جامعه‌ی خود و جامعه‌ی بشری است و اگر این روحیه را از او بگیریم، هیچ ارزشی نخواهد داشت. اگر به نمایشنامه‌های نویسندگان بزرگ جهان نگاه کنیم، می‌بینم تمام آثار آنان انتقادی است. حتی نمایش‌های تحت‌حوضی، تعزیه و سایر نمایش‌های ایرانی، انتقادی است. اگر هنرمند انتقاد نکند، جامعه پیشرفت نخواهد کرد. در حقیقت اوست که ایرادها را یادآوری و به اصلاح آن می‌پردازد.

رقابت با حسادت فرق می‌کند

گفت‌وگو با «جمشید مشایخی»، پیشکسوت تئاتر

مهرداد ابوالقاسمی

جمشید مشایخی را بی‌تردید، باید یکی از قدیمی‌ترین بازیگران تئاتر نامید که تا چند سال پیش، در صحنه‌های تئاتر حضور داشت. او در نمایش «سب روی سنگفرش خیس» نوشته‌ی «اکبر رادی» و به کارگردانی «هادی مرزبان» برای آخرین بار در تالار اصلی تئاتر شهر به ایفای نقش پرداخت و پس از آن یکبار دیگر در نمایش «میر عشق» و این بار نیز به کارگردانی «هادی مرزبان» و در کنار «ایرج راد» به مدت ۱۷ شب در اصفهان به روی صحنه رفت. مدتی است که مشایخی، از تئاتر فاصله گرفته و بیشتر وقت خود را در تلویزیون و سینما می‌گذراند.

برگزاری جشنواره‌ی تئاتر فجر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

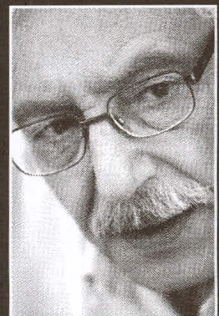
برگزاری جشنواره‌ی تئاتر فجر، اتفاق خوشایندی است. چند روز پیش، روزنامه می‌خواندم و در آن تعدادی از جوانان تئاتری گفته بودند: «ما جایزه‌هایمان را از تماشاگران می‌گیریم». این دیدگاه خوبی است. من هم معتقدم که در جشنواره، باید مخاطبان را در نظر گرفت و در مرحله‌ی انتخاب هم باید حق را به حق‌دار داد.

امسال و سال گذشته، رقابت از جشنواره‌ی تئاتر حذف شد. شما این رخداد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

رقابت با حسادت، بغض و کینه فرق می‌کند. اگر رقابت نباشد، پیشرفتی حاصل نمی‌شود. برای مقایسه‌ی مردم ایران و جهان به طور قطع به تاریخ مراجعه می‌کنیم و در مورد نقاط ضعف و قدرت آنان مطالعه می‌کنیم. در حقیقت با این کار، ما به نقاط ضعف خود پی می‌بریم و آنها را در خودمان برطرف می‌کنیم. هر کس که وارد رقابت می‌شود، باید با مطالعه و پیشینه، وارد گود شود و تلاش کند تا خود را به موفقیت برساند، نه این که تلاش داشته باشد تا دیگری را نابود کند و جای او را بگیرد! اگر در هنر، حسادت وجود داشته باشد، بی‌تردید، هنر بی‌ارزش خواهد شد. من همیشه به جوانان می‌گویم، از خطاها و اشتباهات من درس بگیرید. من خیلی از عمرم را به بطالت گذراندم در حالی که اگر مطالعه می‌کردم، بسیار جلوتر بودم و همیشه این مطلب را به جوانان یادآوری می‌کنم. یک بروشور قدیمی دارم که مربوط به اجرای دو نمایش تک پرده‌ای است. در آن زمان «محمود دولت‌آبادی»، «جمشید لایق» و ... در این نمایش بازی می‌کردند. اما در بروشور، نام بازیگران به ترتیب ایفای نقش نوشته شده بود. در تئاتر نباید حرمت‌ها شکسته شود. اما می‌بینیم، نام بازیگری که نیم قرن تجربه دارد، زیر نام بازیگری که تازه‌وارد این کار شده است، قرار می‌گیرد. اگر این «من» از بین برود و به «ما» برسیم، موفق بوده‌ایم.

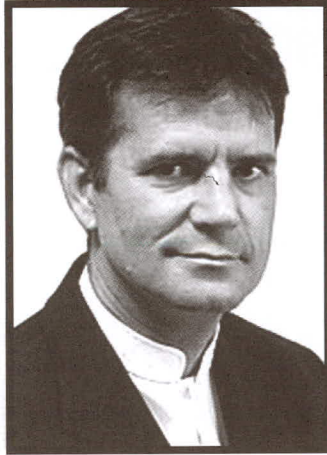
برای تماشای نمایش‌های حاضر در جشنواره به تئاتر شهر می‌آید؟

امیدوارم. در حال حاضر، کاری به من پیشنهاد شده است که در صورت توافق با تهیه‌کننده، مشغول به کار خواهیم شد و در این صورت، اگر فرصت پیدا کنم، حتماً به تماشای تئاتر خواهیم آمد. اگر هم توافق حاصل نشد که مطمئناً تماشاگر جشنواره‌ی امسال خواهیم بود.

جان اف. زیتسمان John F. Zietsman

مدیر اجرایی انجمن بین‌المللی هنرهای نمایشی ISPA

اشاره: انجمن بین‌المللی هنرهای نمایشی در سال ۱۹۴۹ تأسیس شد و جمع‌کنندگی از دست‌اندرکاران جشنواره‌ها، سالن‌های تئاتر، ادارات فرهنگی و مدیران هنری عرصه‌ی تئاتر را در ۵۰ کشور جهان به خود جذب کرد. هدف این انجمن توسعه، پرورش و آموزش شبکه‌ی بین‌المللی مدیران حرفه‌ای هنر است و بیش از هر چیز به هنرهای نمایشی اختصاص یافته است. آدرس این انجمن وب سایت www.ispa.org است. سه سوال را با مدیر اجرایی انجمن مطرح کردیم که در زیر می‌خوانید:

جشنواره‌ی تئاتر فجر تا چه حد در سطح بین‌المللی شناخته شده است؟ آیا شما آن را می‌شناسید؟

من درباره‌ی این جشنواره، چیزی نمی‌دانستم و فکر می‌کنم، آگاهی‌رسانی درباره‌ی آن در سطح بین‌المللی بسیار اندک بوده است. پیوستن به شبکه‌های جهانی مرتبط می‌تواند در افزایش امر آگاهی‌رسانی مؤثر باشد.

آیا شما پیشرفتی در جریان تئاتر ایران در سال‌های اخیر احساس می‌کنید؟

من می‌دانم که توانایی‌ها و استعدادها روبه رشدی در تئاتر خاورمیانه وجود دارد که می‌تواند این هنر را در سطح جهانی رشد و توسعه دهد. اما از جزئیات اتفاقات و امور انجام شده در این زمینه، در ایران اطلاع دقیقی ندارم و بسیار علاقمندم که هر چه بیشتر در این مورد اطلاعات کسب کنم.

جایگاه تئاتر ایران را در جامعه‌ی جهانی امروز چگونه می‌بینید؟

من به عنوان فردی از جامعه‌ی بزرگ تئاتر، هنر را پلی میان فرهنگ‌های مختلف می‌دانم و معتقدم، ایران می‌تواند از طریق این پل ارتباطی پیام خود را به سایر کشورهای دنیا ارسال کرده و درک وسیع‌تر و غنی‌تری از فرهنگ کهن خود ارایه کند. من در اینجا شما را تشویق می‌کنم که با تلاش هر چه بیشتر جامعه‌ی تئاتری خود را به دنیا معرفی کنید.

John F. Zietsman

با هنرمندان

تأثیرات مثبت و منفی برگزاری جشنواره‌ها

آی سان نوروزی

چیستا یتربی

به نظر من در حال حاضر نمی توان اثرات مثبت چندانی را در جشنواره های تئاتری کشورمان سراغ گرفت. صرف نظر از جشنواره های موضوعی مثل بانوان ، رضوی ، عروسکی ، عاشورایی و .... اگر بخواهیم به جشنواره ی تئاتر فجر بپردازیم، فکر می کنم که تاثیرات مثبت تنها تا زمانی که جشنواره به صورت رقابتی برگزار می شد، وجود داشت. دلیل آن هم این بود که به خاطر وجود فضای رقابتی و پویایی هنرمندان، متون دست اول تولید می شد. اما اکنون که چند سالی است جشنواره ی تئاتر فجر به کمیت ها بیشتر از کیفیت و تازگی آثار اهمیت داده است. علاوه براین، کم رنگ شدن نقش سایر جشنواره ها نیز قابل بررسی است. واقعا کدام جشنواره باید محل رشد تئاتر کشور باشد؟! من همچنان معتقدم که جشنواره ی بین المللی تئاتر فجر، مهم ترین رویداد تئاتری کشور است. هر کشوری یک جشنواره ی رقابتی مهم دارد که مسابقه و ایجاد انگیزه برای کارهای بهتر و مناسب تر هدف اصلی آن است. مسلمان مخاطبان تئاتر هم فرآیند رقابتی را با جدیت و اشتیاق بیشتری دنبال می کنند. اما متأسفانه شکل جدید برگزاری جشنواره از این شور و شوق کاسته است.

رحمت امینی

آثار مثبت جشنواره ها در کشور ما تا دوره ای تنها محدود به این بود که تئاتر تبلیغی صورت گرفته باشد تا ما به مردم بگوییم که تئاتر داریم و نتیجه و دستاورد آن هم این است که رویدادی مثل جشنواره عرضه می شود. اما متأسفانه برخی از این جشنواره ها در مواردی رفته رفته به ضد تئاتر تبدیل شده اند. این بدان معناست که تعداد بسیار زیاد جشنواره ها و شیوه ی برگزاری آنها باعث شده تا تئاتر حالت اجرای عمومی اش را از دست بدهد. بنابراین طبیعی است که بسیاری از هنرمندان و علاقمندان تئاتر هم نیازها و مطالباتشان از تئاتر را تنها در جشنواره ها جست و جو کنند. به همین خاطر است که در زمان برگزاری جشنواره ما با انباشت کار و تماشاگر مواجهیم و در زمان های دیگر از این منظر با مشکلاتی روبه رو هستیم. البته نباید از نظر دور داشت که در میان همه ی جشنواره هایی که در طول سال در کشور ما برگزار می شوند، جشنواره ی بین المللی تئاتر فجر رفته رفته شکل بهتری پیدا کرده است.

مهرداد ابروان

برای بحث در مورد جشنواره های تئاتری کشور بهتر آن است که جشنواره ی تئاتر فجر را به عنوان مهمترین جشنواره ی تئاتر مورد توجه قرار دهیم. در مورد این جشنواره باید اجازه داد تا آنچه که با شیوه ی جدید طراحی شده ، بعد از چند سال نتایج خود را نشان بدهد. در حال حاضر شکل رقابتی حذف شده و جشنواره مجموعه ای از اجراهای منتخب یک سال تئاتر کشور است. اما باید منتظر ماند و دید که آیا این شیوه تاثیرات مثبتی بر بدنه ی تئاتر ما می گذارد یا بر عکس ، نتیجه منفی دارد. به نظر من همه ی جشنواره هایی که در کشور برگزار می شوند، تقریباً در نوع خودشان مثبت هستند و باعث شکل گیری حرکت های تئاتری می شوند. به هر حال آنچه مسلم است این که عده ای از بیروها و هنرمندان، عرصه ی جدیدی را برای ارایه ی کارهایشان پیدا می کنند و در مقاطعی می توانند به فعالیت و عرضه ی آثارشان بپردازند. اما در مورد غیر رقابتی شدن جشنواره ی تئاتر فجر می توانم بگویم که به حذف مسابقه چندان خوشبین نیستم؛ چون معتقدم که شیوه ی رقابتی و مسابقه ای شور و هیجان ایجاد می کند و از دل همین مسابقات و به واسطه ی رقابت و هیجان خیلی از استعداد های تئاتری ظهور پیدا می کنند و خودشان را نشان می دهند. به همین خاطر فکر نمی کنم که حذف رقابت تاثیر مثبتی بر کلیت تئاتر ما داشته باشد. من معتقدم که مهمترین اصل در برگزاری یک جشنواره باید باروری تئاتر باشد.

با هنرمندان

پیشنهاد شما برای بهبود کیفیت جشنواره فجر چیست؟

آزاده صالحی

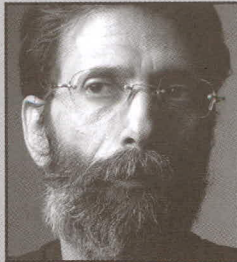
قطب الدین صادقی

به نظر من جشنواره هایی که در حال حاضر در کشور ما برگزار می شوند، در مجموع، رویدادهای خوبی هستند. اما این جشنواره ها کاستی ها یی هم دارند که برای دستیابی به

نتایج مطلوب تر، باید به آنها پرداخته شود. شاید یکی از مهمترین کاستی های جشنواره ها و در راس آنها جشنواره ی بین المللی تئاتر فجر این باشد که تعامل آن با دنیا کم است. به نظر من سیاستگذاری و برنامه ریزی جشنواره ی فجر باید به گونه ای باشد که وجهی بین المللی و داخلی آن دقیقاً به نسبت نصف به نصف باشد. یعنی اگر قرار است ۴۰ نمایش در جشنواره حضور داشته باشند، بهتر است که ۲۰ اجرا منتخب آثار داخل کشور و ۲۰ اجرای دیگر مربوط به آثار برگزیده بین المللی باشد. نکته ی مهم دیگر آن است که ما باید تلاش کنیم تا بهترین کارها را از خارج کشور به جشنواره هایمان بیاوریم. این در حالی است که متأسفانه در این مورد اغلب دچار بی دقتی شده ایم. و عوامل دیگری را در انتخاب خود دخالت داده ایم. جشنواره ها ضمن این که می توانند فرصت خوبی برای عرضه ی بهترین آثار باشند، باید یک تعامل مفید و موثر و قوی تئاتری را هم در میان بهترین های داخل و خارج برقرار سازند.

نصرا... قادری

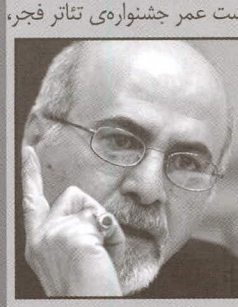
جشنواره ی تئاتر، یک جشنواره ی فصلی و بدون کارشناسی است. سال پیش یکی از مسئولان با تکیه بر اجماع نظر هنرمندان پیشنهاد داد تا آثار جشنواره از میان اجراهای عمومی

انتخاب شوند و با عملی شدن این شیوه کمی از رونق جشنواره ی تئاتر فجر کاسته شد. جشنواره های تئاتری که در ایران برگزار می شوند، باید متکی بر فرهنگ و عقاید مردم کشور باشند. جشنواره ی تئاتر فجر نیازمند مدیریت فرهنگی با استفاده از کارشناسان متخصص ودوری از تنگ نظری است.

چیستا یثربی

به نظر من باید جشنواره ی تئاتر فجر در بخش مسابقه و رپرناژ (نمایشهای منتخب سال) برگزار شود. در بخش مسابقه آثار اورژینال (تازه) ارائه شوند، آثاری که متن ایرانی داشته باشند و به تعبیری تئاتر ملی اجرا شود. دبیرخانه ی جشنواره تئاتر فجر باید در همه ی ایام سال فعال باشد و گروه های منتخب از ۶ ماه قبل تکلیفشان روشن باشد. همچنین جشنواره نباید طرح کاد گروه های غیرحرفه ای و تازه کار باشد، باید گروه های پیشکسوت و گروه های جوان در جشنواره حضور داشته باشند، اما گروه های غیرحرفه ای باید به صورت جانبی در جشنواره ی فجر حضور داشته باشند و در بخش مسابقه شرکت داده نشوند. معیارهای ارزیابی باید شفاف تر از رایه و مشخص شود، ملاک های بازبینی بر چه اساسی است. باید کارگاه های آموزشی در حاشیه ی اجراهای جشنواره برپا شود و گروه های جوان در آن شرکت کنند. این کارگاه باید به طور علمی باشد و موجب بالا رفتن سطح کیفی آثار شود.

بهروز غریب پور

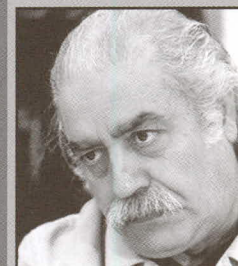

پس از یک ربع قرن از گذشت عمر جشنواره ی تئاتر فجر، این جشنواره اولین گام های استمرار خود را طی کرده و دیگر نمی توان نگران تعطیلی آن بود. اما از این به بعد باید به کیفیت آن بیشتر توجه شود تا بتواند به عنوان یک جشنواره ی بین المللی خوب

کشورمان معرفی شود. هر چند جشنواره ی تئاتر فجر ایران یکی از جشنواره های معتبر آسیاست، اما این کافی نیست و باید به میزان آثار افزوده شود. در سال های اخیر گام هایی برای بهتر شدن جشنواره برداشته شده، اولین گام نیز همین انتخاب آثار جشنواره از میان نمایش هایی است که اجرای عمومی رفته اند. این گام بلندی است که آثار با تأمل و با زمان کافی اجرا شده اند، سپس به شیوه ی همه دنیا جهت حضور در جشنواره انتخاب می شوند. ادامه یافتن یک رویکرد در سال های آینده در بخش های مختلف جشنواره ی فجر داخلی و خارجی موجب افزایش و حفظ ارزش های جشنواره است.

بهزاد فراهانی

برخی از این تجربه ها زیاست، اما متأسفانه ما کسی را قبول نداریم و کمتر از الگوهای جشنواره های بزرگ دنیا برای برگزاری جشنواره های فجر استفاده می کنیم. نمایندگان جشنواره تئاتر نانس، که یکی از بزرگترین جشنواره های دنیا است، از میان آثار اجرای

عمومی رفته در طول سال، آثار این جشنواره را انتخاب می کنند، اما جشنواره برای خود خطمشی و دیدگاه دارد و هر ساله یکی از مسایل جهانی را به عنوان موضوع خود انتخاب می کند. ضمناً نباید بدون هدف هر اثری را تنها صرف سلیقه ی شخصی برای حضور در جشنواره ی تئاتر فجر انتخاب کرد و باید در راستای سوژه و موضوعی مشخص آثار جشنواره انتخاب شوند.

معیارهای جشنواره‌ها چیست؟

کارگردانان تئاتر روسیه از جشنواره‌های تئاتری سخن می‌گویند

مترجم: مژگان فرازی

تیمور چکیدزه، کارگردان اصلی تئاتر BDT با نام گ. تاوستاگف (سن پترزبورگ):

طبعاً کیفیت، در عین حال، ارزیابی من براساس تازگی فرم و عمق معنا خواهد بود. فرم تنها مرا جذب نمی‌کند.

به نظر من بدون احساس، تئاتر نمی‌تواند وجود داشته باشد. مهم برای من این است که در نهایت، یک تأثیر احساسی بر روی بیننده حاصل شود.

موضوعات مختلفی می‌تواند مطرح باشد. من از مطرح کردن موضوعات کلی مثل تئاتر و دنیای امروز، تئاتر و زندگی و مسائلی از این دست، خوشم نمی‌آید. من از موضوعات فنی و تکنولوژیکی تئاتر، کارگردانی و بازیگری صحبت می‌کنم؛ این‌که آزادی بازیگر و آزادی کارگردان به چه معنایی است. آنها اغلب دچار درگیری بین خود هستند. چه کارهایی باید صورت بگیرد تا اراده‌ی کارگردان حاکمیت پیدا کند و همزمان بازیگر فردیت و آزادی خلاقه‌ی خود را از دست ندهد و مثل یک عروسک خیمه‌شب‌بازی در دست کارگردان نباشد؟ تئاتر و خانواده و اینکه آیا در حال حاضر چنین خانواده‌ی لازم است؟ در مورد کار تئاترهای خصوصی صحبت می‌کنم. در مورد اینکه کار تئاتر خصوصی چیست؛ ما همه کم و بیش اطلاع داریم. اما اینکه جای رشدی برای این نوع تئاتر وجود دارد یا نه، باید مورد بحث قرار گیرد. باید فکری شود تا آنها بتوانند، نفس تازه‌ای بگیرند.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

در هر جشنواره‌ی این کمبود حس می‌شود که گروه تئاتری نه تنها نمی‌تواند شکست را جبران کند، بلکه نمی‌تواند به تماشای بازی همکاران خود بنشیند. گروه می‌آید بازی خود را به نمایش می‌گذارد و بدون آنکه امکان تماشای نمایش‌های دیگر را پیدا کند، می‌رود. البته این مسأله ارتباط مستقیمی با مسایل مالی تئاتر دارد. چه کسی می‌تواند از عهده‌ی هزینه‌های اقامت دو هفته‌ای گروه در زمان جشنواره برآید؟ بنابراین می‌توان گفت، نتیجه‌ی این جشنواره‌ها گسترش بیننده و اعضای هیأت داوران و تئاترشناسان است و به ندرت بازیگران و کارگردان‌ها موفق به تماشای کار همکاران خود می‌شوند. البته این مسأله فقط در مورد جشنواره‌های تئاتر روسیه وجود ندارد، بلکه مسأله‌ای جهانی برای جشنواره‌های جهانی است.

بهانه‌ای می‌شود تا مردم هر چه بیشتر به هنر تئاتر نزدیک شوند، با آن ارتباط برقرار کنند و امکان دیدن چیزهای جدید را پیدا کنند. البته دلم می‌خواست در جشنواره‌ها، هنر درجه یک یا کاملاً جدید و کلاً نیمه‌رسمی ببینم و این دقیقاً همان چیزی است که ما کم داریم. ما بیشتر نیاز به مفاهیم جهانی داریم تا مواد درجه دوم. اما اغلب نمایش‌هایی که سال‌ها قبل اجرا شده و دیگر ملاک و معیار نیستند، آورده می‌شوند. دلم می‌خواست، فاصله‌ی زمانی بین روسیه و اروپا کوتاه می‌شد، تا ما می‌توانستیم، ارزشمندترین آثار روز را ببینیم. من در جشنواره‌های خارجی شرکت می‌کنم و می‌بینم که چطور آنها این حرکت را آغاز کرده‌اند. جشنواره‌ها از پیشروترین تئاترهای فصل، دعوت به عمل می‌آورند. پس ما هم باید برای رسیدن به چنین چیزی تلاش کنیم.

ولادیسلاو پازی، کارگردان اصلی تئاتر لن ساوت:

معیار من ساده است و آن اینکه، نمایش باید توانمند، مستعد، جذاب و بارز باشد. از بازیگری خوب و هماهنگی در بازی برخوردار باشد.

حالا ما یک موضوع همیشگی و شبانه‌روزی داریم و آن مطرح کردن مسأله‌ی آینده‌ی تئاتر روزمره و برنامه‌ای است که آیا آینده‌ی برای آن وجود دارد یا نه؛ اما به نظر من این موضوع دیگر ملال‌آور شده است. من مسایل و مشکلات مهارت بازیگری را مطرح می‌کنم. به نظر من با توجه به اقدامات تجاری صورت گرفته در این عرصه به نوعی زمینه‌ی فرسایش پایه‌های مدارس تئاتر روسیه فراهم شده است.

به نظر من در حال حاضر تئاترهای سنتی در حرکت جشنواره‌ی روسیه کاملاً فراموش شده‌اند. یعنی شاید جایی هم وجود دارد که این‌گونه جشنواره‌های تئاتر سنتی برپا شود، اما من چیزی درباره‌ی آنها نمی‌دانم. به نظر من خیلی مهم است و خوب می‌شد، اگر تئاترهای سنتی که تعداد آنها نیز در مسکو زیاد است، به طور عادی گسترش می‌یافتند و از فرایند تئاتر خارج نمی‌شدند. از دید من ضرورت برپایی این‌گونه جشنواره‌ها بیشتر است.

ایوان پافسکی، کارگردان:

من سعی می‌کردم، عقل و هوش را کنار بگذارم و همچون یک تماشاگر معمولی به تماشای بنشینم. عادی و آزاد. دغدغه‌ی این را نداشته باشم که چیزی اندیشمندانه بگویم و به موازات نمایش فکر کنم. من فقط به عنوان یک بیننده، تماشا می‌کردم. ضمناً این را هم بگویم که من اغلب سعی می‌کنم، چنین کاری را انجام دهم.

قبل از هر چیز، آموزش و پرورش و روانشناسی و نیز رابطه‌ی سطحی ژورنالیستی - گزارشگری نقد با تئاتر. رابطه‌ی غیرمتفکرانه و اغلب غیرمسئولانه، به طوری که اگر لازم باشد، امروز شما در اولین اجرای نمایش هستید و فردا در حال ارایه مقاله ... من پیشنهاد می‌کردم، همین شبه نقد روزنامه‌ای را مورد بحث قرار دهنده.

همین شکل جشنواره که حالا وجود دارد، کاملاً برای من رضایت‌بخش است. هم جشنواره‌ی چخوف هم جشنواره‌ی Net.

مسأله این است که متأسفانه این اواخر موفق نشدم، همه‌ی آنها ببینم و به همین دلیل، آرزوی دیدن بسیاری از آنها را دارم و به نظر من تازمانی که این آرزو وجود دارد، همه‌ی اینها باید خوب باشند. آرزوی چیزهایی که تو آرزوی رادری و تنها به دلیل به آن دست نمی‌یابی به هر حال این جشنواره‌ها را کاملاً رضای می‌کنند.

ایوسیف رایخلاگوز، مدیر هنری تئاتر «مدرسه نمایشنامه‌نویسی معاصر»:

به نظر من دو ملاک وجود دارد و در بین این دو نیز یک ملاک متوسط هست. یک ملاک، بینندگان هستند که نمایش برای آنها اجرا می‌شود.

وقتی که آنها می‌آیند و به تماشا می‌نشینند، با پول و با حضور خود، رای می‌دهند. نباید تظاهر کرد که چنین چیزی نیس و چنین تئاتری وجود ندارد. ملاک دوم، منتقدان حرفه‌ای هستند. تعداد آنها زیاد نیست، اما به هر حال وجود دارند. حالا شاید بین این قطب‌ها - یعنی آنهایی که برای لذت بردن و آنهایی که برای کار، نمایش‌ها را می‌بینند، تفاوت وجود دارد. من به ندرت در «میزگردها» شرکت می‌کنم.

آن زمان که STD درست و حسابی بود و ما خیلی جواد بودیم، سیمناهای فنی و تخصصی خیلی زود به زود تشکیک می‌شدند و شامل کلاس‌های اساتید بزرگ، تاوستاگوف، افروس، گانچاروف و غیره بودند. کارگردانان جوان جدا می‌شدند و برخی مشکلات فنی کار را مطرح می‌کردند. من بسیار متأسفم که دیگر سال‌هاست چنین چیزی وجود ندارد. چیزی مثل حوزه‌ی کارگردانی یا اتحادیه‌ی کارگردانان - من حتی دقیقاً نمی‌دانم، عنوان این‌گونه مکان‌ها چیست.

البته اگر چنین مکان‌هایی وجود داشته باشد، دوست دارم قبلاً از هر چیز درباره‌ی حرفه و شغل حرف بزنم. در مورد آنچه هر روز در ارتباط با بازیگران و در نهایت در ارتباط با تماشا با آن مواجه می‌شوی.

از نظر من همه چیز هست. چونکه من در این حرکت شرکت نمی‌کنم و مرا به خود جذب نمی‌کند. اخیراً از من سؤال کردند که شما جایزه‌ی «ماسک طلایی» را به چه کسی می‌دادید؟ و من گفتم: همه‌ی «ماسک‌ها» را جمع می‌کردم و به «یافت» می‌دادم. هنوز هم چنین عقیده‌ای دارم. من این کار شرکت نمی‌کنم، چرا که احساس نمی‌کنم، حرفه‌ای برای داوری کار من بیابند و آن را بی‌غرض مورد قضاو قرار دهند. اگر چه من به خوبی می‌دانم که در کارهای بی‌طرفی و بی‌غرضی تقریباً ممکن نیست. با این حال فکر می‌کنم که اگر شما به هر کدام از استادان کارگردان تئاتر مسکو و روسیه مراجعه کنید و بخواهید که ده متن خوب را برای شما نام ببرند، اسامی اعلامی یکسان خواهد بود. اما یک نفر «سربرنیکف» را در جایگاه نهم قرار می‌دهد (چرا که او تازه‌کار است) و «واسیلیف» را در مکان اول و یا نهم قرار می‌دهد. با این حال اسامی کاملاً مشخص هستند.

چه خوب بود اگر همکاران بحثی را به داوری می‌نخواستند چگونه در آکادمی علوم از عهده‌ی این کار برمی‌آیند؟ بله چنین فرمول‌ها و چنین ارزیابی‌های غرض‌ورزانه‌ای ندارم. با این حال من به همکاران و افراد حرفه‌ای اعتماد دارم.

چه خوب بود اگر همکاران بحثی را به داوری می‌نخواستند چگونه در آکادمی علوم از عهده‌ی این کار برمی‌آیند؟ بله چنین فرمول‌ها و چنین ارزیابی‌های غرض‌ورزانه‌ای ندارم. با این حال من به همکاران و افراد حرفه‌ای اعتماد دارم.

منبع: مجله تئاتر ال روسیه آوریل ۲۰۰۶

فراسو

Kennet Branagh

کنت برانا Kennet Branagh

مترجم: اصغر نوری

بار نمایشنامه‌ی «هایهوی بسیار برای هیچ». در سال ۱۹۹۲، با اجرای نمایش «کرولیان» در جشنواره‌ی تئاتر چیچستر به تئاتر برگشت و بعد نمایشنامه‌ی «هملت» را در کمپانی رویال شکسپیر روی صحنه برد.

حرکت رو به جلوی برانا با شکست تجاری فیلم «Mary Shelley's Frankenstein» متوقف شد. این فیلم که یکی از پروژه‌های بزرگ سال ۱۹۹۴ بود، در رقابت با فیلم «Interview with a vampire» که براد پیت و تام کروز در آن بازی می‌کردند، شکست خورد ولی در نهایت فروش نسبتاً خوبی در نمایش جهانی‌اش به دست آورد.

برانا شاید برای دوری از استودیوهای هالیوود، فیلم‌های خود را خود تهیه کرد. یک کمدی کم‌هزینه، سیاه و سفید و بسیار شخصی به نام «در دل زمستان»، برای اولین بار در یکی از فیلم‌هایش بازی نکرد، ولی به فاصله‌ی کوتاهی از ساخت این فیلم، در اقتباس سینمایی اولیویه پارکر از نمایشنامه‌ی «تئللو»، نقش «یاگو» را بازی کرد.

در سال ۱۹۹۶، توانست به رویایش جامه‌ی عمل بپوشاند و فیلمی بر اساس «هملت» بسازد. این فیلم با بازی گروهی از مشهورترین بازیگران هالیوود، در دو نسخه‌ی دو ساعته و چهار ساعته ساخته شد و اکرانش به یکی از اتفاقات مهم سینمای سال ۱۹۹۶ بدل شد. علاوه بر جوایز اسکاری که به دست آورد، منتقدان از آن به عنوان یک شاهکار یاد کردند.

از آن به بعد، کنت برانا خود را وقف بازیگری کرد و در فیلم‌های کارگردان‌های مشهوری چون رابرت آلتمن و وودی آلن بازی کرد. در سال ۲۰۰۱، دوباره پشت دوربین قرار گرفت و به چهارمین اقتباس‌اش از آثار شکسپیر دست زد: «غم‌های عشق از دست رفته».

رنسانس (RTC) نمایشی به نام «دشمن عمومی» بود (بر اساس متنی از خود کنت برانا و با بازی و کارگردانی خودش) که با برخورد سرد منتقدان روبرو شد. منتقدان به ویژه از خودبزرگ‌بینی نویسنده انتقاد کردند. ولی تولیدات بعدی RTC، «شب شاهان»، «هایهوی بسیار برای هیچ» و همچنین اجرایی از نمایشنامه‌ی «هملت»، تحسین منتقدان را برانگیخت و برانا «لارنس اولیویه‌ی جدید» لقب گرفت.

همزمان با گسترش فعالیت «رنسانس»، برانا کار برای تلویزیون را آغاز کرد و در سریال «فجایع جنگ» شبکه‌ی BBC، به ایفای نقش پرداخت. در این سریال با اما تامپسون هم‌بازی بود و در سال ۱۹۸۹ با او ازدواج کرد. آنها در زندگی و در حرفه‌ی بازیگری، زوجی اسطوره‌ای تشکیل دادند که تا زمان جدایی‌شان در ۳۰ سپتامبر ۱۹۹۵، ادامه داشت. برانا در ۲۸ سالگی، برای تأمین مخارج کمپانی تئاترش، زندگی‌نامه‌ی خود را در کتابی تحت عنوان «قطعه‌ی آغاز» به چاپ رساند.

در سال ۱۹۸۹، کنت برانا با اقتباس سینمایی نمایشنامه‌ی «هنری پنجم» اثر شکسپیر، پشت دوربین قرار گرفت. این فیلم که در سال درگذشت لارنس اولیویه اکران عمومی شد، موفقیت جهانی چشمگیری به دست آورد و از طرف منتقدان تحسین شد. او با دومین فیلم خود «مرگ دوباره» (۱۹۹۱) که کمپانی پارامونت تهیه‌اش کرد به استودیوهای هالیوود یورش برد، او که با رهاکردن شکسپیر، به فیلم‌های نوآر روی آورده بود، حالا دیگر با اورسن ولز مقایسه می‌شد نه اولیویه. فیلم با موفقیت تجاری خوبی روبرو شد و برانا کار فیلمسازی‌اش را با کمدی کم‌هزینه‌ای به نام «دوستان پیت» ادامه داد و بعد دست به اقتباس دیگری از نمایشنامه‌های شکسپیر زد و این

متولد ۱۰ دسامبر ۱۹۶۰ در بلفاست، واقع در ایرلند شمالی. او دومین فرزند از سه فرزند خانواده‌ی کوچک و پروتستان است (پدرش نجار بود). وقتی کنت ۹ ساله بود، خانواده‌اش برای دوری از جنگ‌های داخلی ایرلند، به انگلستان نقل مکان کردند و در شهر ریڈینگ ساکن شدند. کنت در دوره‌ی کودکی ابتدا استعدادش را در ورزش بروز داد و حتی کاپیتان تیم فوتبال و راگی مدرسه‌اش شد. به روزنامه‌نگاری هم علاقه‌مند بود و نقد چند کتاب کودک را برای روزنامه‌های محلی نوشت. ولی در ۱۵ سالگی با دیدن بازی «درک جاکوبی» در نقش هملت، به تئاتر متمایل شد.

در ۱۸ سالگی، در امتحان ورودی دو مدرسه‌ی معتبر هنرهای دراماتیک انگلستان پذیرفته شد: The Central School of Speech and Drama (مدرسه‌ی مرکزی خطابه و درام) و emy of Dramatic Art (آکادمی سلطنتی هنر نمایش). دومی را انتخاب کرد و پس از فارغ‌التحصیلی، اولین نقش حرفه‌ای خود را به سال ۱۹۸۲ در نمایشی به کارگردانی جولیان میشل بازی کرد و جایزه‌ی بهترین بازیگر بازیگر جوان (بازیگر آینده‌دار) را دریافت کرد. ولی بازی در نمایش «هنری پنجم» برای کمپانی رویال شکسپیر (RSC) بود که موقعیت او را به عنوان یکی از بهترین استعدادهای تازه‌ی تئاتر بریتانیا تثبیت کرد.

کنت برانا به زودی از بوروکراسی و وابستگی بیش از حد RSC دلزده شد و دومین پیشنهاد همکاری با این کمپانی صاحب نام را رد کرد. در سال ۱۹۸۷ با دوست بازیگرش، «دیوید پریفیت»، کمپانی تازه‌ای به نام «رنسانس» پایه‌گذاری کردند که در ابتدا زیاد موفق نبود، اولین تولید کمپانی تئاتر

دریچه‌ای تا تئاتر تجربی

گزارشی از برگزاری اولین برنامه فصلی کارگاه نمایش

محمودرضا رحیمی

است و باید جایی می‌بود تا بازیگر به راحتی در یک متد به پرداخت مجدد خود دقت کند و بکوشد. این را نیز از نظر دور نداریم که هر متدی به واقع فقط یک بار اتفاق می‌افتد و وابستگی به آن ره به قهقرا می‌برد و نیستی. هیچ گروهی نیز جهان ناشناخته‌ی تجربی در کار خود را به متاع تقلید کورکورانه‌ی متد نمی‌فروشد. حتی هیچ گروهی را یارای تقلید کورکورانه و تمام و کمال از هیچ متدی که متعلق به خود آن گروه نباشد، نیست. برای تمام گروه‌ها «متد» تنها مرجع شروع‌کننده‌ی کار بوده و از نقطه‌ای به بعد چاره‌ای جز دور شدن از آن نداشته است. دوری از متد ناخواسته اتفاق می‌افتد و چرخه‌ی تاویل چنین مسیری را بر سر راه گروه‌ها می‌گذارد. نه اینکه بخواهیم شرایط انسانی را که ضمیری و اکتسابی و در نهایت شخصی است، دوباره تعریف کنیم، چرا که هر انسانی خود را دارد و از این حیث افقی جز غربت در پیش نخواهد داشت. کارگاه نمایش در این مدت پر از ناامیدی‌های غرورآمیز این گونه بود و «پافشاری» عاملی رهایی‌بخش به سمت حصول نتیجه می‌شد. گذشته از هر توضیح و تفسیری، گزارش کامل از

شقوق هنری باعث رشد و اعتلای آن هنر می‌شود. کارهای کارگاهی در تئاتر یعنی توجه و تمرکز به اصل حیاتی صحنه که بازیگر است و توانایی‌های او. متد، همواره شیوه‌ای است حیاتی و متصل به علم آناتومیک بدن که بیان بدنی را در حد گویشی برای معرفی تمام حیات صحنه قرار می‌دهد. حیات صحنه مکانی است، شکوهمند به بزرگی کاینات و شعور جسمانی می‌طلبد به وسعت زندگی. زندگی دستگاهی است، عظیم که انسان در چمبره‌ی آن تغییراتی در جهت بدست آوردن شرایط زیست در خود به وجود می‌آورد. از این حیث کارگاه نمایش نیز از ابتدا شرط حیاتی خود را بر سنگ بنای انرژی منبعث از حضور بازیگر می‌گذارد و به همه چیز، ریشه‌ای می‌نگرد تا در چنگال کلیشه‌ها نیفتد. تازه شدن و در هر شرایطی عضلات را تحت فرمان گرفتن، قابل تقلید نیست و هر بدنی خود را تا کهنکشان‌ی ناشناخته دنبال می‌کند. فقط کمی جسارت می‌خواهد و پافشاری. بدن قابل تقلید نیست، اما تئوری قابل تقلید است. بدن برانگیختگی خود را برای نشان دادن احساسات و عواطف و اشیاء، مدیون آمادگی‌های خاص جسمانی

کارگاه نمایش در بخش خارج از جشنواره از هفدهم دی‌ماه یعنی یک روز قبل از جشنواره، برنامه‌ی منتخب فصل اول خود را آغاز کرد. اولین برنامه‌ی فصلی کارگاه نمایش با حضور ده کار کارگاهی از یکم تا دهم دی‌ماه ۱۳۸۵ برگزار شد و پذیرای مخاطبین خود بود. استقبال از برنامه‌ی فصلی به حدی قابل ملاحظه بود که رئیس مرکز هنرهای نمایشی، آقای «حسین پارسایی» در نشست که با کارگردانان گروه‌های کارگاه داشت، بدون درنگ، پیشنهاد برگزاری بخش خارج از جشنواره کارگاه را ارائه کرد که با استقبال همه روبه‌رو شد. در این کارگاه، هر اجرا نتیجه‌ای از برخورد متدیک با صحنه و واجد گزارش‌های مکتوب بود و قصد دربرداشتن گامی مستحکم با علم روز تئاتر دنیا داشت. البته نه این که معایب و نقایص وجود نداشت اما دیکته-ای بود که تحریر شد تا مورد تدقیق قرار گیرد و به استدلالی درخور و شایان رسد. به هر روی، مفتخریم که تمام تلاش‌های بی‌وقفه‌ی کارگاهی دیده شده است و هر دو وجه، یعنی مخاطبان و مسئولان آن را تأیید کردند و این یعنی رسیدن به مثلثی طلایی که در تمام

حرکت کردن یا حرکت داده شدن

بیان هنری بدن با «میشل آلفیک» و «تینا کوکویچ» از برلین

پس از دوره‌ی آموزشی موفقیت‌آمیزی که «میشل آلفیک» در نهمین جشنواره‌ی تئاتر عروسکی تهران در ماه آوریل سال ۲۰۰۶ برگزار کرد، میشل و تینا تصمیم گرفتند، کارگاهی بلندمدت و مؤثرتر در زمینه‌ی کشف توانایی‌های جسمی از طریق روش‌های هنرهای رزمی، مثل تعادل و کنترل بدن در ضرباهنگ‌های مختلف و تغییر حالت آن در شرایط مختلف روانی و ارتباط با تنفس صحیح و مستمر، برگزار کنند. به علاوه، شرکت‌کنندگان در این کارگاه، با اصول اولیه‌ی مراقبه و همچنین تمرینات بدنی با حفظ تمرکز آشنا می‌شوند که به آنها کمک می‌کند تا استفاده‌ی آگاهانه از بدن را درک کنند. در این راستا، ما به دنیای «بوتوه» وارد می‌شویم که در واقع نوعی رقص مدرن ژاپنی است که در دهه‌ی شصت میلادی توسط «هیچیکاتا» و «اوهنو» ارایه شد که به همین فلسفه‌ی بدنی هنرهای رزمی می‌پردازد و عمیقاً در بیان هنری از طریق خلق تصاویر درونی فرو رفته است.

کارگاه آموزشی حرکت کردن یا حرکت داده شدن (بیان هنری بدن)

۴ ساعت در روز - ۴ روز هفته (ساعتها و روزهای کارگاه می‌تواند، طبق نظر شرکت‌کنندگان، تغییر یابد. در آخرین روز، گروه، تجربه‌ی بدست آورده‌ی خود در طول مدت کارگاه را ارایه می‌کند.)

ظرفیت: ۲۰ نفر

لباس: ترجیحاً لباس ورزشی راحت، بدون کفش

زبان: انگلیسی

مدرسان

۱) میشل آلفیک: در ۲۵ آوریل ۱۹۶۷ در بریک آلمان متولد شد.

از سال ۱۹۸۸ به عنوان موسیقیدان (خواننده، نوازنده‌ی گیتار و درام) به کار پرداخت.

در سال ۱۹۹۴، در تئاتر «بوتوه» و به همراه «بریژیت آشوف» مشغول به کار شد.

از سال ۱۹۹۶ به یادگیری رقص «شین سون هاپ کی دو» (رقص رزمی کره‌ای) پرداخت.

از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ به عنوان بازیگر و موسیقیدان در تئاتری برای معلولان ذهنی در برلین فعالیت می‌کرد.

از سال ۲۰۰۶ شروع به برگزاری کارگاه‌های آموزشی در ورشو، تهران و برلین کرده است و همچنین در همین سال گروه SAUS را در برلین تأسیس کرد که کار آن بر پایه‌ی ترکیب هنرهای رزمی، «بوتوه» و بدیهه‌سازی، موسیقی و استفاده‌ی موسیقایی از زبان‌های مختلف می‌شود. این گروه، متشکل از افراد مختلف اروپایی، آمریکایی و روسی است.

۲) تینا کوکویچ: در ۲۸ آوریل ۱۹۷۷ در «لیوبلیانا» در اسلوانی متولد شد.

بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۳ در کلاس‌های مختلف رقص، مثل باله و رقص جاز مدرن شرکت کرده و در سال ۲۰۰۴ پرفورمنسی با عنوان «تانگوی سیاه» را به همراه «فیلیپ گای دو کروزیند» نوشته، تهیه و اجرا کرده است.

از سال ۲۰۰۵ در کارگاه‌های آموزشی بداهه‌سازی و «بوتوه» آموزش دیده و در سال ۲۰۰۶ به گروه SAUS پیوسته و هم‌اکنون مشغول کار روی تز دکترایش در زمینه‌ی فرهنگ و ادبیات معاصر است.

کارگاه بیان هنری بدن
تاریخ برگزاری: ۲۵ تا ۲۷ دی ماه
خانه‌ی هنرمندان

کارگاه نمایش را در زیر به همراه برنامه‌ی منتخب فصل اول خواهید خواند.

از تاریخ ۲۵ مردادماه ۱۳۸۵ کارگاه نمایش طی فراخوانی، ده نوع نگاه متدیگ را در برنامه‌ی کار خود قرار داد که ۳۰ تقاضا داشت و در نهایت با یازده کارگاه در دو سالن «کارگاه نمایش» و «خانه‌ی خورشید» کار خود را آغاز کرد.

اجرای «مرگ ابریشم» آتیلا پسیانی، اولین اجرای رسمی این دوره بود که ۳۰ اجرای صحنه‌ای داشت و اجرای «گاهی بخند دراکولا» از انجمن نمایش کرمان، دومین اجرای کارهای کارگاهی بود که پس از دوازده اجرای صحنه‌ای، کار خود را به آخر رساند. سپس اولین برنامه‌ی فصلی بود که در پیش آمد و ده اجرای کارگاهی محصل آن بود و کلی لطف و استقبال و خاطرات خوب. حاصل کار اما، بخش خارج از جشنواره‌ی کارگاه نمایش شد با هفت اجرای نمایش که به این قرار خواهند بود.

۱۷ و ۱۸ دی‌ماه، «رضا کشاورز» محصل کارگاه «میمودینامیزم» خود را با نمایش «خط، نقطه، صفحه» به صحنه خواهد برد.

۱۹ دی‌ماه گروه «زا» از کرمان، محصل اتوذهایی کارگاهی سالیانه‌ی خود را در دو جهت کارگردانی و بازیگری و با سرپرستی مشترک «بابک دقیقی» و «نادر فلاح» در نمایش «گاهی بخند دراکولا» اجرا می‌کند.

۲۰ و ۲۱ دی‌ماه، کارگاه «تنفس و حرکت» گروه تئاتر ما، نمایش «خواهش می‌کنم» «دبوید آیزر» را به عنوان متن پیاده کردن متد، انتخاب کرده است. «رضا مولایی» این نمایش را کارگردانی می‌کند.

۲۲ و ۲۳ دی‌ماه، گروه «ویرگول» مجموعه‌ی تجربیات کارگاهی متن و اجرای خود را در بازخوانی «زندگی زیگموند فروید» که توسط «محمد چرم‌شیر» نوشته شده است، به کارگردانی «آروند دشت‌آرای» به نمایش خواهد گذاشت.

۲۴ و ۲۵ دی‌ماه، «در خانه‌ام ایستاده بودم و منتظر بودم، باران بیاید» متنی از «ژان لوک لاکارس» حاصل کارگاه فضای گمشده‌ی «تینوش نظم‌چوست» که به کار روی ضمیر ناخودآگاه تماشاگر می‌پردازد.

۲۶ دی‌ماه، «محمودرضا رحیمی» مجموعه‌ی تمرینات و کارگاه‌های چندگانه‌ی خود را که زیرنظر «کیاساناظران»، «سروش کریمی» و «مه‌دی مشهدی-کازمی» انجام شده است به همراه برخی تمرینات «عمل-باور» در نمایش «عنکبوتی روی موهایی تو تار می‌بست و من خواب می‌دیدم» به صحنه می‌برد.

۲۷ و ۲۸ دی‌ماه، «می‌خواهم بخوابم» برداشتی آزاد از متن «بیرون، جلوی در» نوشته‌ی «بوشرت» با متد شورایی «آگوستوبوال» توسط گروه «کاکتوس» و به کارگردانی «رضا گوران» اجرا خواهد شد.

لازم به ذکر است، ساعت اجرای هر نمایش در هر روز ۱۶ و ۲۰ است.

امید است، توانسته باشیم به مدد سعی و خطاهای خود، گامی هر چند ناچیز در راه رسیدن به تئاتر تجربی برداریم. از این رو همچنان در پی دریچه‌هایی نو خواهیم بود، تا اعتلای تئاتر تجربی.

هویت در سالن‌های تئاتر

دبیر شورای راهبردی تئاتر، از تماشاگرانی که هرگز به سالن تئاتر پا نگذاشته‌اند به عنوان گروه چهارم صحبت می‌کند و معتقد است: «مردم نیروی بالقوه‌ای برای تماشای تئاترند، اما متأسفانه در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های فرهنگی، کمتر آنان به حساب نیامده‌اند.»

وی به لزوم ارایه‌ی راهکارها و روش‌هایی برای جذب توده‌ی مردم به سوی تئاتر تأکید می‌کند و می‌گوید: «شورای راهبردی تئاتر از همان ابتدای آغاز کار خود در خرداد ۸۵ بحث هویت‌بخشی تالارهای نمایشی را در اولویت کار خود قرار داده است و پس از ۸ جلسه بحث و گفت‌وگو و تحقیقات بیرون از شورا به این نتیجه رسید که سالن‌های تئاتری باید هویت پیدا کند و اداره‌ی آنها به دراماتورژها و مدیران هنری سپرده شود.

«حسین پارسایی» رییس مرکز هنرهای نمایشی به عنوان یکی از مدیرانی که از همان ابتدا از طرح هویت‌بخشی تالارهای نمایشی حمایت کرده است، می‌گوید: «با هویت‌بخشی و ساماندهی سالن‌های نمایشی، دیگر هر کدام از تالارها صاحب شناسنامه‌ی حرفه‌ای آثار نمایشی خواهند شد و با تفکیک هویت هر تالار، علاوه بر استقرار گروه‌های نمایشی که علایق حرفه‌ای خود را در تالارهای موردنظر، استمرار می‌بخشند، تماشاگر نیز با آگاهی و مطالعه‌ی بیشتری به تماشای آثار، خواهد نشست.»

رییس مرکز هنرهای نمایشی از آغاز اجرای این طرح در فروردین ۸۶ و پس از پایان بازسازی تئاتر شهر خبر می‌دهد و می‌گوید: «با اجرای طرح هویت‌بخشی، مدیر هنری هر تالار می‌تواند با اعلام برنامه‌های خود، انتشار نمایشنامه و سایر تمهیدات حرفه‌ای، تسهیلاتی مناسب، برای مخاطبان تالار خود فراهم کند.»

پارسایی از اجرای این طرح در مجموعه‌ی تئاتر شهر خبر می‌دهد و به طور مسلم با اجرای این طرح، دیگر شاهد سردرگمی تماشاگران در راهروها و محوطه‌ی باز تالارها نخواهیم بود و هیاهوی کودک در حال رشدان از پشت دیوار بلند تالارها همیشه شنیده خواهد شد.

گزارشی از هویت‌بخشی تالارهای نمایشی

و ارتباطی است. باید با تمهیداتی، شرایط مناسب برای حضور آنها را فراهم کرد و رغبت و انگیزه‌ی دیدن را در آنها قوت بخشید.

جهانگیریان از دسته‌ی سوم به عنوان تماشاگران غایب تئاتر نام می‌برد و می‌گوید: «مخاطبان که از دست داده‌ایم. در تجزیه و تحلیل پرسش‌نامه‌ها و تحقیقات، گفته شده که تئاتر ایران تماشاگرانی داشته، اما از دست داده است، طبق گفته‌ی خودشان پس از دیدن چند نمایش که نتوانسته‌اند با آنها ارتباط برقرار کنند، از دیدن تئاتر، لذتی نبرده‌اند و به طور کلی از تئاتر دور شده‌اند، آنها ناخواسته، تماشاگر آثار مدرن، پیشرو و تجربی بوده‌اند. ویژگی این نوع آثار تا راندن توده‌های تماشاگر و تماشاگران غیرحرفه‌ای از تئاتر است.»

سالن‌های تئاتر

اگر طرح هویت‌بخشی سالن‌ها تا دو سال پیش تنها یک آرزوی دیرینه بود که در قالب شایعه در محافل تئاتری بیان می‌شد، امروز به یک واقعیت شیرین تبدیل شده بود.

در سال ۱۳۷۷، بنیاد پژوهش و نگارش، در تحقیقی با عنوان «تماشاگران غایب تئاتر در ایران» صحبت از فاجعه‌ی تلخی کرد که خبر از جمعیت اندک مخاطب تئاتر در ایران به نسبت قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بالقوه می‌داد. آمار ارایه شده در مقایسه با جمعیت ۷۰ میلیونی کشور بسیار نگران‌کننده است.

هر چند که امروز با توجه به آمار و ارقام میلیونی تماشاگران تئاتر شاید دیگر جای نگرانی برای فراموش شدن این کودک در حال رشد وجود ندارد، اما نیاز به یک برنامه‌ریزی مدون و درازمدت برای آینده حس می‌شود. به تازگی طرح ساماندهی گروه‌ها توسط شورای راهبردی تئاتر پیشنهاد و جهت اجرا به مرکز هنرهای نمایشی سپرده شده است.

«عباس جهانگیریان» دبیر شورای راهبردی تئاتر می‌گوید: «در پژوهش سال ۱۳۷۷ بنیاد پژوهش و نگارش، درباره‌ی تماشاگران تئاتر، این تماشاگران به ۴ گروه تقسیم شدند.

۱- تماشاگران حرفه‌ای، آنانی که می‌توان چهره‌شان را همیشه در سالن‌های تئاتر دید و از اکثر آثار نمایشی دیدن می‌کنند، هنرمندان تئاتر را به خوبی می‌شناسند و تئاتر نوشته‌ها را می‌خوانند، این گروه، معمولاً از دانشجویان تئاتر، هنرمندان و علاقمندان تئاتر هستند، که باید بسترسازی برای تداوم حضورشان در سالن‌های تئاتری انجام شود و سطح دانش تئاتری آنها را ارتقا داد.

۲- تماشاگران نیمه‌حرفه‌ای، که تئاتر دغدغه ذهنی آنها نیست، بلکه به عنوان خوراک فرهنگی به آن نیاز دارند، اما بین دیدن و ندیدن در نوسان هستند و تئاتر دیدن آنها مشروط به وجود شرایط آسان مانند وجود بلیت، وقت کافی، انگیزه‌ی جمعی

تئاتر خیابانی لهستان در یک نگاه

جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر خیابانی در جلینا گورا (Jelenia Gora) یکی از قدیمی‌ترین جشنواره‌های این سبک در لهستان است. این جشنواره در سال ۱۹۸۲ تأسیس شد و تا به امروز میزبان گروه‌های خارجی زیادی بوده است. بسیاری از تئاترهای جدید لهستان کار خود را به طور حرفه‌ای در این جشنواره آغاز کردند و هنر خود را از مهمانان خارجی آموختند. از جمله: تئاتر آدین (Odin) دانمارک، ارگانوم (Organum) از فرانسه، و یا «تئاتر افسانه‌های زنده» از ایالات متحده.

اهداف جشنواره: امروزه، گروه‌های نوپای تأسیس شده برای دیدن تئاترهای کلاسیک و تئاترهای بین‌المللی تازه‌ی لهستان، به جلینا گورا می‌روند، چه آنهایی که نمایش‌های تماشایی بزرگی را خلق می‌کنند و چه کسانی که تئاترهایشان با مقیاس کوچک، اما عمیق است. همه‌ی این گروه‌ها این فرصت را خواهند داشت تا شاهد تغییرات در سبک و مقیاس در جست‌وجوهای خلاق در تئاتری غیررسمی باشند. از دیگر مشخصات این جشنواره این است که نمایش‌ها، نه تنها در خود شهر، بلکه در شهرهای کوچک اطراف و همچنین در سالیان اخیر در شهر مرزی گوئرلیتز (Goerlitz) نیز اجرا می‌شود.

نحوه‌ی شرکت در جشنواره: علاقمندان به شرکت در جشنواره‌ی تئاتر خیابانی لهستان، می‌توانند با مراجعه به سایت www.karnet.pl اطلاعات بیشتر دریافت کنند

Dr. Saeid Kashan Fallah

Secretary General of the 25th Fadjr Theater Festival

First can you see any kind of difference between 25th festival and the former festivals or not. Please explain.

- Adding the section named “Festival of Festivals” that represents the selected works of the festivals which held all around the country and put them in one category, and make the opportunity for evaluating and comparing them and planning for public partnership in this great national festival of theater is one of the specification I can name. The other could be the idea of inviting the international manager and scholars that give the opportunity to works to be evaluated and to domestic groups to be invited by them. We had such an educational function in some works as well. For example the play “King Leer” has merely invited for university students. There are some other issues like being uncompetitive and selecting the works through the performed ones during the year is remained as same.

It seems the rate of producing has been decreased this year. In better word, there were more plays performed in former festivals.

- If you mean new or un-performed plays, this has happened according to the recommendation of executive council and the only exception is a play produced due to respect the year dedicated to The Greatest Prophet Mohammed. About the statistics of the selected works, I can’t remember the accurate numbers of previous year, and I don’t think there has been a very dominant difference in the issue of number that has been the result of recognition and selection of the members of selection committee. We basically didn’t persist on preserving or emphasize on quantity.

We could see the cooperation of Hozeh Honari and the Center of Dramatic Arts with Fadjr Festival this year. I just want to ask you, as the General Director of the center of Dramatic Arts in Hozeh Honari, if you could describe the reasons of this cooperation.

- Actually we believe that any kind of activity that is helpful to promote or develop the issue of theater in Iran is precious and attendance and accompaniment of related centers and organizations would make the better opportunity for evolution of this art more and more. We cooperate with organizations that admit our ways and our goals.

Interview with Mr. Johann F Zietsman, ISPA Executive Director

First: How has Tehran Fajr Festival been known in an international level? Do you yourself know about it?

- I did not know about it, and I think the global awareness is very low. Joining global networks would be a good idea to increase the profile.

Second: Do you feel any kind of development in the process of Iranian theatre in recent years?

- I am aware of some exciting efforts to build the industry, which would be a great boost for middle-eastern arts reaching the community and the world. But I am clearly not aware of every development, and would be interested in knowing more.

Third: How do you see the place of Iranian theatre in the whole world today?

- I have, as a member of theatre society, found arts as a means to bridge divides between cultures, and I believe Iran could (and should) send its message to the rest of the world through this bridge and developing a better understanding of its ancient rich culture. I hereby encourage you in your efforts to build and introduce your performing arts industry.

Dr. Mohammad Hossein Imani Khoshkhou
Art Deputy of Ministry of Culture and Islamic Guidance:

In order to have in charge's more support, we should work based on society's culture and beliefs

- The Fajr Theater Festival is the highest point and the most important event in Iran theater which with more than 20 years of experiences should develop in both quality and quantity affairs and have new ideas to say. That is why the formations of the festival evolve annually. So based on this issue the executive council of theater has established few months ago and the well-known and noble theater artists have gathered with major managers and made major decisions and then a very experienced artist has been chosen among the other members of theater society and started to work with his notable knowledge in the issue. We could know such happenings as some prompting steps for theater.
- The secretary general of the festival is not fixed; however the administrative office has a stable organization, the secretary general would be chosen each time among the most suitable ones (and the ones who are ready to take their times). Therefore the Center of Dramatic Arts and festival administrative office selected Mr. Kashan Fallah, who is a very experienced one in the field of education, producing and managing the theater festival of university students. In my idea he is definitely able to manage the job very well and the Fajr Theater Festival will be very fascinating by his management.
- There are 11 group from small provinces of Iran have found the possibility to be in festival this year, and they all are the selected works of Iran Regional Festivals. According to our database these groups had their public performing as well. Although we were in lack in budget this year, we allocated a considerable amount of this budget (around 2 billion Rials) to the artistic activities such as theater, music and visual arts in provinces, because we believe that arts in provinces have been always neglected in the past, and we are going to promote the budget for the next year.

Interview with Mr. Hossein Parsaei

Director General of Center of Dramatic Arts

What is the specification of the 25th Fajr Theater Festival?

- This festival has some different features. Holding the Fajr Theater Festival as an effective cultural event for a quarter of a century is a very considerable issue; it can be the resultant of the theater production in a year with all the efforts in this field. On the other hand the circle of Iran theater productions has changed its way since 30 years ago to the policy of public performing which has been perfectly done this year. Therefore the 25th festival could be the result of the public performing of the best plays in the year 2006. This policy had been very profitable in introducing the selected works and cooperating with international section of festival. Holding the appreciation ceremonies for 25 active individuals in different aspects and fields of theater is the other specification of this year festival. There is a play named "Ivy" directed by Mohammad Rahmanian and Habib Rezaei will perform to respect the year dedicated to prophet Mohammed, and its public performing will start from the last day of the festival.

Would you please describe which criterions you had to select the plays for Fajr Festival? Performing quality, audience attraction or context of the play?

- Structure, context and public acceptance have been some the standards we had for selecting the plays. The audience has selected a play that is qualified enough and full of dramatic values and also careful about some social necessities, previously. The very sophisticated and intelligent audience who praise the outstanding works naturally. So, this selection would be a public selection as well.

How much context and content had been important in selecting plays?

- There are some selection committees who evaluated the context of each play based on its artistic values. Therefore we tried to pay attention to all dramatic genres equally and select the various range of plays.

بیست و یکمین جشنواره بین المللی نمایشنامه نویسان و نویسندگان ایران

تهران، ۱۸ تا ۲۷ دی ماه ۱۳۸۵

جدول نمایش های خیابانی

Dramatic Arts Center

فرهنگسرای نیاوران	مقابل تالار مولوی	فرهنگسرای بهمن	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	زمان
۱۶ ساعت	۱۴ ساعت	۱۶ ساعت	۱۷/۳۰ ساعت	۱۶/۴۵ ساعت	۱۵/۳۰ ساعت	۱۵ ساعت	۱۵ ساعت	۱۵ ساعت	مکان
فرهنگسرای نیاوران	فرهنگسرای نیاوران	فرهنگسرای بهمن	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	تئاتر شهر	دوشنبه ۸۵/۱۰/۱۸
بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	مهریه ۱۳۶۷ سکه‌ای ک - پورقهرمانی ایلام	داشتم و نداشتم ک - سروش پیمبری کرمانشاه	کوچ امیر ک - محمود فرضی نژاد گیلان	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شیلون کشی ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	سه شنبه ۸۵/۱۰/۱۹
مهریه ۱۳۶۷ سکه‌ای ک - پورقهرمانی ایلام	داشتم و نداشتم ک - سروش پیمبری کرمانشاه	کوچ امیر ک - محمود فرضی نژاد گیلان	خدا حافظ زمین ک - حامد بی آزار تهران	شوشی ک - محمد حسینی قشم	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	چهارشنبه ۸۵/۱۰/۲۰
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	اتوذهای زندگی ک - مرتضی و کیلیان تهران	پنج‌شنبه ۸۵/۱۰/۲۱
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	بمب خنده ک - ایرج کله‌جاهی تهران	جمعه ۸۵/۱۰/۲۲
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	سواره از پیاده خبر نذاره ک - عبدالله حلیات خرمشهر	شنبه ۸۵/۱۰/۲۳
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	استخدام ک - مسعود محرابی تهران	یکشنبه ۸۵/۱۰/۲۴
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	استخدام ک - مسعود محرابی تهران	دوشنبه ۸۵/۱۰/۲۵
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	استخدام ک - مسعود محرابی تهران	سه شنبه ۸۵/۱۰/۲۶
ک - اکبر حسینی تهران	ک - محمدصالح حسینی لاهیجان	ک - پورقهرمانی ایلام	بعلوه جمع ک - اکبر حسینی تهران	آخرین راه ک - مجتبی دربندی	گل ک - یاسر خاسب گرگان	شوشی ک - محمد حسینی قشم	شوشی ک - محمد حسینی قشم	استخدام ک - مسعود محرابی تهران	چهارشنبه ۸۵/۱۰/۲۷

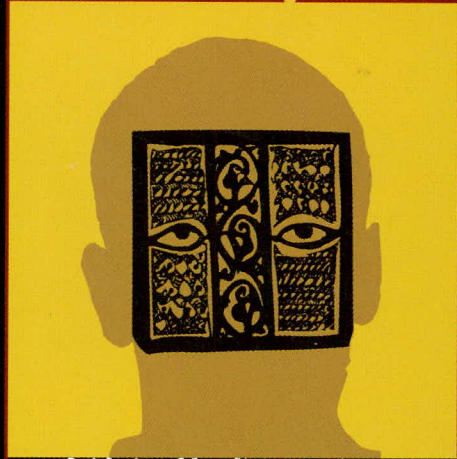
اجرای نمایش های خیابانی - آخرین راه - به علاوه جمع - رهگذر - مردی که زیاد می‌دانست - یکی بود یکی نبود - بمب خنده - یک پرده شب - اتوذهای زندگی - استخداام - اینجا آدمو بد می‌شورن - خدا حافظ زمین - مردها حرف می‌زنند
مردانی که میل به سگ شدند - شوشی - مهریه ۱۳۶۷ سکه‌ای - داشتم نداشتم - شیلون کشی - کوچ امیر
ساعت ۱۵/۳۰

جشن پایانی بیست و پنجمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر - تالار وحدت

Theater for all

تئاتر برای همه

جستواره بین المللی تئاتر فجر

Fadjr International
Theater Festival

Dramatic Arts Center

Dramatic Arts Center Of Iran ,Vahdat hal,Ostad
shahriar St.Hafez Ave.Tehran 1133914934,Iran
Tel:(+98-21)66708861 Fax:(+98-21)66725316
www.theater.ir dac@neda.net

ادرس: ایران، تهران، خیابان حافظ، خیابان استاد شهریار
تالار وحدت، مرکز هنرهای نمایشی کد پستی: ۱۱۳۳۹۱۴۹۳۴
تلفن: ۶۶۷۱۰۷۰۴ فکس: ۶۶۷۴۷۴۱۹

